

DRAUGAS

PERIODICALS
December 12, 2003
Vol. XCIV

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PENKTADIENIS - FRIDAY, GRUODŽIO - DECEMBER 12, 2003

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 12-11-03

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Nr. 240
Kaina 50 c.

Šiame numeryje:

ŠALFAS-gos darbuotojų suvažiavimas. Steigiama Čikagos lietuvių krepšinio lyga. 2 psl.

O kas padės Lietuvai spręsti problemas. Prez. Bush lenta pakibo ant plauko. Pagerbtas dr. Jonas Adomavičius. 3 psl.

„Bičiulystė“. 4 psl.

„Draugo lietuviukai“. 5 psl.

Politinio kalinio kančių knyga. Neigaliųjų šventė. 6 psl.

Filatelijos paroda Čikagoje. Beverly Shore's Lietuvių klubas primena savo renginius. Pedagoginio lit. instituto kūčios. 8 psl.

Sportas

* Moterų krepšinio klubų Eurolygos varžybų B grupės aštuntojo rato rungtynėse Lietuvos čempionė Vilniaus „Lietuvos telekomo“ komanda trečiąjį svečiuose pralaimėjo Valansjono „USV Olympic“ (Prancūzija) krepšininkėms 66:81. Tai jau šeštasis iš eilės vilniečių pralaimėjimas po dviejų pirmųjų laimėtų rungtynių.

* Keturtdienį Vilniaus Rotušėje surengtoje Lietuvos tautinio olimpinio komiteto (LTOK) Generalinės asamblėjos neeilinėje sesijoje paminėtas LTOK atkūrimo 15-metis, prisimenant istorines 1988 metų gruodžio 11-osios akimirkas ir nueitą kelią nuo sunkios kovos dėl pripažinimo iki vienos autoritetingiausios Lietuvos visuomeninių organizacijų vardo. „Tos dienos išimins visam gyvenimui“, sakė LTOK prezidentas Artūras Povilūnas, prisiminęs, jog nuo atkūrimo dienos iki tarptautinio pripažinimo praėjo beveik 3 metai. Tik 1991 m. lapkričio 11 dieną Tarptautinis olimpinis komitetas oficialiai paskelbė apie trijų Baltijos valstybių olimpinio komiteto grąžinimą į tarptautinę šeimą ir atsiuntė Lietuvai kvietimą dalyvauti 1992 metų žiemos ir vasaros olimpinėse žaidynėse.

Naujausios žinios

* Prokuratūros prašoma ištirti prezidento teiginius apie mėginimą jį papirkti.

* Regionų žurnalistai „išskirtiniame“ susitikime su prezidentu pasigedo konkrečių atsakymų.

* Didžiausia Europos Parlamento frakcija ragina nepolitizuoti „Mažiečių naftos“ privatizavimo bylos tyrimą.

* Del 2004 metų biudžeto nebalsavo dešimtapalis valdanciosios daugumos.

* Mažas pajamas gaunančioms šeimoms parama pagal naują tvarką bus teikiama po šildymo sezono.

Lietuvos vyskupai: prezidento krizė virsta visuomenės krize

Vilnius, gruodžio 11 d. (BNS) — Lietuvos Katalikų Bažnyčios vadovai viešai pareiškė, kad prezidento Rolando Paksas krizė virsta moraline visuomenės krize ir paragino valstybės gyventojus nepasiduoti mėginimams suskaldyti visuomenę.

„Sunerime ir susirupinę

matome, kaip politinė valstybės vadovo krizė virsta moraline visuomenės krize, kaip nuolat auginama piliečių tarpusavio įtampa. Jei šalyje ilgiems mėnesiams išsiviešpatavę priešiškuo dvasia, žala pajutusių kiekvienas“, rašoma ketvirtadienį paskelbtame Vyskupų konferencijos kreipime.

Kreipimasis paskelbtas praėjus savaitei po to, kai aukščiausi Lietuvos katalikų hierarchai — kardinolas Audrys Juozas Bačkis ir arkivyskupas Sigitas Tamkevičius — asmeniškai laišku kreipėsi į Rolandą Paksą, prašydami „išsiklausti į savo sąžinės balsą ir pasiegti taip, kaip reikalauja bendras geris,

o ne asmeniniai ar grupiniai interesai“.

R. Paksui delsiant įsiklausyti į Bažnyčios, taip pat Seimo ir vyriausybės vadovų bei opozicijos raginimus atsistatydinti, prieš jį pradedamas parlamentinės apkaltos procesas, kuris gali užtrukti keletą mėnesių.

Nukelta į 7 psl.

Regioninei žiniasklaidai prezidentas pranešė apie siūlytą kyši už jo atsistatydinimą

Vilnius, gruodžio 11 d. (Elta) — Keturtdienį susitikime su regionų žiniasklaidos atstovais prezidentas Rolandas Paksas dar sykį patvirtino, kad jam už atsistatydinimą buvo subtiliai pasiūlyta didžiulė pinigų suma.

Tuo tarpu tą patį dieną su valstybės vadovu susitikęs generalinis prokuroras Antanas Klimavičius teigė, kad apie šį faktą, vertą Baudžiamojo kodekso, nebuvo informuotas.

Susitikime su regionų žiniasklaidos atstovais prezidentas neuždėdė, kas jam siūlė pinigų už atsistatydinimą, bet žadėjo šio bei kitų asmenų, sukėlusių skandalą, Nukelta į 7 psl.

Prezidentas Rolandas Paksas susitiko su regionų žiniasklaidos atstovais.

Tomo Baurio (ELTA) nuotr.

Gandai apie prezidentui gresiantį pavojų neturi pagrindo

Vilnius, gruodžio 11 d. (BNS) — Už prezidento Rolando Paksą apsaugą atsakingas Vadovybės apsaugos departamentas (VAD) „nera gavęs iš kitų institucijų ar privačių asmenų informacijos apie realias grėsmes prezidento saugumui“, Seimo nariams ketvirtadienį sakė vidaus reikalų ministras pavaduojantis krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius.

Šią savaitę opozicinės Tėvy-

nės sąjungos - konservatorių frakcijos narė Rasa Juknevičienė kreipėsi į vidaus reikalų ministrą Virgilijų Bulovą prašydama išsklaidyti arba patvirtinti žiniasklaidoje pasirodžiusią informaciją apie neva prezidentui gresiantį pasikėsinimą.

Tokia informacija buvo paskelbta remiantis prezidento patarėju Gintaru Šurkumi.

R. Juknevičienė prašė ministro paneigti tokią informaci-

ją ir tuo atveju, jeigu tai tėra „prezidento patarėjų ir viešųjų ryšių konsultantų triukas“.

Generalinė prokuratūra šiuo metu atlieka išteisininį tyrimą dėl grėsinimų prezidentui.

Tokie įtarimai yra pateikti dosniausiam R. Paksą remėjui Jurijui Borisovui, kuris slapta įrašytame pokalbyje telefonu grasina atsiimti savo pinigus ir vadina prezidentą „politiniu lavonu“.

Teisininkai: parlamentinės komisijos išvados — teisėtos

Vilnius, gruodžio 11 d. (BNS) — Grėsmes nacionaliniam saugumui tyrusios Seimo komisijos veikla ir išvados yra visiškai teisėtos, teigiama Seimo Teisės departamento išvadoje, sakė ministras pavaduojantis R. Paksą remėjus Kęstutis Virkeitis.

Jis išsamiau nekommentavo išvadų, kurios pateiktos parlamentinės tyrimo komisijos vadovo Aloyzo Sakalo prašymu.

Laikinosios parlamentinės komisijos rezultatų teisėtumu suabejojo prezidento Rolando Paksą samdyti teisininkai.

„Darytina išvada, kad Seimo laikinosios tyrimo komisijos dėl galimų grėsmių nacionaliniam saugumui išvados kelia abejonių dėl jų teisinio pagrįstumo ir teisėtumo“, teigiama šią savaitę advokatų kontoros „Baublys ir partneriai“ pateiktame teisiniame Seimo komisijos išvadų įvertinime.

Teikimą dėl apkaltos prezidentui pasirašė 46 Seimo nariai

Seime ketvirtadienį iki 6 valandos vakaro siūlymą skelbti apkaltą prezidentui Rolandai Paksui pasirašė 46 parlamentarai.

Apkaltą remiančių parlamentarų parašų rinkimas bus tęsiamas penktadienį.

Tarp pasirašiusių — valdancioji Socialdemokratinės koalicijos Nukelta į 7 psl.

Lietuvai gresia tarptautinė užmarštis

Italijos prezidentas siūlo atidėti vizitą į Lietuvą

Vilnius, gruodžio 11 d. (BNS) — Prezidentūrą krečiant skandalui, Italijos prezidentas pasiūlė atidėti vizitą į Lietuvą, ketvirtadienį pranešė gerai informuoti diplomatiniai šaltiniai.

Prezidento patarėjas diplomatiniais klausimais Eitvydas Bajarūnas oficialiai nei paneigė, nei patvirtino šios informacijos.

Italijos prezidento Carlo Azeglio Ciampi vizitas į Lietuvą, taip pat Latviją ir Estiją, buvo planuotas balandžio pradžioje.

Kol kas neaišku, ar Italijos prezidentas atidės vizitą tik į Lietuvą, ar į visas tris Baltijos valstybes.

Šis Italijos sprendimas, diplomatų teigimu, patvirtina nuogastavimus, kad „Lietuvai gresia tarptautinė izoliacija“, jei Prezidentūros skandalas užsitęs, R. Paksui mėginant kuo ilgiau išlikti savo poste.

Prieš savaitę R. Paksui teko atšaukti vizitą į Vašingtoną, kurio metu buvo planuotas susitikimas su JAV prezidentu George W. Bush.

Premjeras Algirdas Brazauskas anksčiau šią savaitę perspėjo, kad dėl Prezidentūros skandalo atsiranda Lietuvos diplomatinio „šaltumo“ požymių. „Be abejo, kai tokia maišytis valstybėje, tai norim nenorim, bet, mus, kaip Lietuvą, izoliuoja. Nera kontaktų, nevyksta vizitai, ir į Lietuvą, ir prezidento vizitai į užsienį. Tai yra tam tikras izoliavimas“, antradienį interviu Lietuvos nacionaliniam radiui sakė A. Brazauskas.

Panašius nuogastavimus pareiškė Seimo narys Egidijus Vareikis, kuris drauge su kitais 12 Lietuvos parlamentarų stebi Europos Parlamento darbą, Lietuvai ruošiantis kitų metų gegužę tapti ES nare.

Nukelta į 7 psl.

Prezidentūros skandalo „herojų“ veikla bus išaiškinta

Vilnius, gruodžio 11 d. (BNS) — Seimas prašo parlamentinę Etikos ir procedūrų komisiją įvertinti, ar Seimo nario liberaldemokrato Egidijaus Skarbalius veikla atitinka galiojančius teisės aktus ir etikos reikalavimus.

Seimas ketvirtadienį priimate nutarime taip pat prašo Vyriausiąją tarnybinės etikos komisiją bei Kauno miesto ir Pagėgių savivaldybių tarybas, kad šios įvertintų, ar šiuo savi valdybių tarybų narių Tautvydo Barščio ir Kęsto Komskio veikla atitinka galiojančius teisės aktus ir etikos reikalavimus.

K. Komskis eina ir Pagėgių mero pareigas.

Komisijos duomenimis, su

organizuotomis nusikalstamomis struktūromis ryšius palaikantis aktyvus R. Paksą rinkimų kampanijos rėmėjas bendrovės „Kauno grūdai“ vadovas T. Barštys po rinkimų pokalbiuose neabejojo savo galimybe mis įtakoti prezidentą, nes šis jam yra skolingas, taip pat veikti teisės saugumo institucijas.

Valstybės saugumo departamento duomenimis, Pagėgių meras liberaldemokratas K. Komskis kartu su prieštarai vertinama verslininke Renata Smailyte lankėsi su Rusijos nusikalstamų pasauliu siejamo Anzor Akstentjev-Kikilishvili bute Vilniuje. Šiam asmeniui neseniai buvo uždrausta įvažiuoti į Lietuvą. Nukelta į 7 psl.

Parduotuvėse — lietuviškais ženklais pažymėta lietuviška produkcija

Vilnius, gruodžio 11 d. (BNS) — Mažmeninės prekybos tinklo „CBA Aibė“ parduotuvėse pasirodė specialiai šio tinklo užsakymu gaminami lietuviški maisto ir pramonės gaminiai, pažymėti „Teviškes“ ir „Bijūno“ ženklais.

„Prekės su „Teviškes“ ir „Bijūno“ ženklais skirti mažas ir vi-

dutines pajamas gaunantiems vartotojams. Daugeliu atvejų jie pigesni už konkurencines tos paties rūšies prekes, tačiau kartu yra pakankamai geros kokybės“, sakė tinklo veiklai vadovaujantis bendrovės „Aibės mažia“ direktorius Egidijus Aleinikovas.

Nukelta į 7 psl.

IRAKAS

Bagdadas. Irako sostinėje sproguos granatai, buvo sužeisti du JAV savaitraščio „Time“ žurnalistai, lydeje amerikiečių karinį patrulį, ketvirtadienį pranešė kariuomenės atstovas spaudai. Suteikus skubią pagalbą, abu žurnalistai buvo perkelti į ligoninę Vokietijoje.

Bagdadas. JAV pajėgos Irake suėmė dešimtį asmenų, įskaitant 41 vyrą, įtariamą dėl septynių Ispanijos žvalgybos agentų nužudymo.

AFGANISTANAS

Bagramas. JAV pajėgos, Afganistano valstybinė armija ir savanoriai, dalyvavę pirmadienį prasidėjusioje stambiausioje antžeminėje operacijoje, kurios tikslas buvo sunaikinti islamistų ekstremistus, nesugebėjo rasti Talibanų judėjimo ar jį panašių grupuočių kovotojų, ketvirtadienį pranešė JAV kariuomenės atstovas spaudai pulkininkas leitenantas Bryan Hilferty. Nėgana to, JAV ka-

riuomenė tik sukle vietos gyventojų nepasitenkinimą, smogdama du oro smūgius, per kuriuos žuvo 15 vaikų. Nuo tada, kai Afganistane žlugo talibų režimas, amerikiečių kariai tik dukart buvo susitikę su Talibanu ir „al Qaeda“ pajėgomis sausumos mūšyje, paskutinią kartą — šių metų rugpjūtį.

ARTIMIEJI RYTAI

Jeruzalė. Izraelio premjero Ariel Sharon pasiūlytas taikos planas yra kelias į katastrofą, ketvirtadienį vienam Izraelio laikraščiui teigė Palestinos savivaldos ministras pirmininkas Ahmed Qurie. „Konfliktas, susisąjūdymai ir teroras tėsia toliau ir nė viena pusė ne laimės. Butų didelė klaida prievartai mes laikytis šio susitarimo. Mes jam nepritarime. Pasaulis jam taip pat niekada nepritarė“, sakė A. Qurie. Tuo tarpu pietinėje Gazos Ruozo dalyje vel prasiveržė smurtas — Rafaho pabėgėlių stovykloje per susisąjūdymą su Izraelio pajėgomis žuvo 4 palestiniečiai.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

Londonas. JAV sprendimas uždrausti Irako karui nepritarusioms valstybėms dalyvauti konkursuose dėl Irako atstatymo kontraktų nesuskaldys tarptautinės bendrijos, ketvirtadienį pareiškė Didžiosios Britanijos užsienio reikalų sekretorius Jack Straw. Jis sakė, kad šią problemą Londonas ir Vašingtonas svarstė drauge, bet galutinį sprendimą priėmė JAV. Pasak gynybos sekretoriaus, „tai visiškai natūralu“, kadangi 18,6 mlrd. dolerių vertės sutartis finansuos JAV.

Miunchenas. Rusija neketina kelti klausimo nei dėl narystės NATO, nei Europos Sąjungoje (ES), pareiškė Rusijos užsienio reikalų ministras Igor Ivanov. „Turėdamas omenyje NATO tokią, kokia ji yra dabar, aš visiškai tvirtai galiu pasaky-

ti, kad į sąjungą kaip visateisė narė Rusija nestos“, pabrėžė ministras. Drauge jis pažymėjo, jog NATO — tai realybė euroatlantinėje erdvėje, ir, atsižvelgdama į tai, Rusija pradėjo atitinkamus derybų bendradarbiavimą su organizacija. Del narystės ES ministras pabrėžė, kad „Rusija, atsisvegdama į savo mastą ir ekonomines ambicijas, kurių turi ne tik Europoje, bet ir Azijoje, vargu ar gali dabar kelti klausimą dėl narystės ES“.

Hamburgas. Vienintelio už dalyvavimą rengiant 2001 metų rugsejo 11-osios išpuolius nuteisto Mounir El Motassadeqo advokatai ketvirtadienį sakė sieksią skubaus savo kliento išlaisvinimo. Šių metų pradžioje teismas skyrė M. El Motassadeqo 15 metų laisvės atėmimo bausmę kaip nusikaltimo, kurio metu buvo nužudyta dau-

giau nei 3,000 žmonių, bendrininkui ir teroristinės organizacijos nariui. Tačiau ketvirtadienį Vokietijos teismas nurodė nedelsiant paleisti įtariamą M. El Motassadeqo bendražygį marokietį Abdelghani Mzoudi, nes buvo gauta naujų įrodymų, kurie „aiškiai reabilituoja“ įtariamąjį.

Paryžius. Ilgai lauktoje ataskaitoje apie valstybės ir Bažnyčios santykius Prancūzijoje, kuri buvo pateikta ketvirtadienį, vyriausybei patariama uždrausti moksleiviams nešioti musulmoniškus šydus, žydiškas šlėkes ar didelius krikščioniškus kryžius. Prezidentui Jacques Chirac pateiktoje ataskaitoje sakoma, kad tokių „akis krintančių religinių ženklų“ dėvėjimas ar nešiojimas prieštarauja griežtai pasaulietinei tvarkai, kuri pagal įstatymus turi galioti valstybinėse įstaigose.

JAV

Vašingtonas. JAV planuoja steigti Irako žvalgybos tarny-

SPORTO

APŽVALGA

ŠALFASS DARBUOTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

Cleveland, Ohio valstijoje, 2003 m. lapkričio 22 dieną Lietuvos namuose vyko metinis ŠALFASS-gos vadovų suvažiavimas. Iš viso 17 dalyvių, kurių tarpe seniai laukiami atstovai iš Rytų sporto apygardos: Laurynas Misevičius ir Vytautas Brasauskas. Analizuojant dalyvių nuotakas, jų pareiškimus dėl ateities planų, apie mūsų organizuoto sportuojančio jaunimo veiklos sąsą, peršasi mintis, kad tai geras „posūkis“ ir darbą lydes sėkmė.

Suvažiavimą sveikinamųjų žodžių pradėjo ŠALFASS-gos pirmininkas Rimantas Dirvonis. Pakvietęs Mindaugą Leknicką pirmininkauti ir Sigitą Krašauską sekretoriaus pareigoms (abu iš Toronto), suvažiavimo dalyviams pritarus, darbotvarkės eiga vesti perleido jiems. Rimantas Dir-

vonis suvažiavimui perdavė sveikinimus iš buvusio Lietuvos Respublikos prezidento, ŠALFASS-gos Garbės nario ir buvusio centro valdybos pirmininko Valdo Adamkaus. Rimas Kuliavas suvažiavimą sveikino Kanados Lietuvių Bendruomenės vardu.

Svarstybose apie 2004 metų varžybų programas ir kalendoriaus klausimus jautėsi susikaupimas ir dėmesys. Aptarta varžybų kalendoriaus eiga, palankesnės datos, vietovės, rengėjų pajėgumas bei turimos sąlygos jas rengti. Daugiausia dėmesio skirta didžiosioms, jau 54-sioms, metinėms žaidynėms, kuriose varžosi krepšinyje vyrų A, B, moterų ir jaunių A klases komandos. Taip pat vyrų ir moterų tinklinis. Išryškėjo, kad jas vykdys Rytų Sporto apygardos Connecticut Lietu-

vių sporto klubas, kurio pirmininku yra Laurynas Misevičius. (Laurynas Misevičius yra dabartinės imigrantų bangos iš Lietuvos atstovas, labai veikliai įsijungęs į mūsų bendruomeninį gyvenimą. Be to, jis yra naujojo savaitraščio „Amerikos lietuvis“ vienas redaktorių atstovaujantis JAV šiaurės rytų pakraštį).

Daug dėmesio buvo skirta taip pat ir jaunių klasių nuo B iki patį jauniausių — molekulių metinėms krepšinio varžyboms. Jos visuomet gausios dalyviais. Varžybų rengėjams daug darbo ir rūpestių dėl finansinės dalies, kaip sėkmingai suvaidinti, profesionalų teisėjų samdymas ir kt.

Reikia pastebėti, kad talkon šioje srityje pradeda ateiti lietuviškos institucijos ir mūsų tautiečiai. Taip, yra tiesa, kad ŠALFASS-gos sportinės veiklos programos — varžybos yra bendro visuomeninio gyvenimo dalis ir ši, jau 50-tąjį darbuotės laikotarpį peržengusi, organizacija pasiryžusi ir toliau tęsti darbą su mūsų jaunimu.

Prisimintoms buvusios pereinamųjų metų (2003) jaunųjų varžybų. Kaip žinome, jas turėjo vykdyti Toronto „Aušros“ sporto klubas, tačiau dėl siaurios Kanadoje „Sars“ epidemijos, jos buvo nukeltos į Čikagą. „Aušros“ klubo vadovybė buvo nusprendusi tokias varžybas vykdyti 2004-tais.

Klubo pirmininkas Rimas Miečius suvažiavime pareiškė, kad varžybų dėl kai kurių priežasčių jie vykdyti nebegalės. Klausimas liko atviras. Ruošiant šį rašinį spaudai, gauta informacija iš ŠALFASS-gos pirmininko Rimanto Dirvonio, kad žaidynės vis dėlto vyks Toronte ir jas vykdys „Aušra“. Rimanto Dirvonio iniciatyva, jo telefoniniai pokalbiai su Toronto sporto darbuotojais reikalą išsprendė teigiamai.

Aptartos ir kitų sporto šakų varžybos: lauko teniso, golfo — jos vyks Detroito ilgojo Darbo dienos savaitgalio metu. Apie tai kalbėjo Algis Nagevičius. Algirdas Bielskus referavo apie plaukimo varžybas, kurios vyks Toronte, data dar neaiški, šaudymo varžybas, kurios vyks Hamiltone. Jas praves Šaulių klubas ir t.t. „Aušros“ atstovas Edis Punksis išskėlė klausimą apie ŠALFASS-gos varžybines programas papildymą naujomis sporto šakomis. Būtų „Dviratčių lenktynės kalnuose“.

Suvažiavimas priėmė šį pasiūlymą sąlyginai. Pirmiausia mėginti suruošti varžybas tik susipažinimui, tada, jeigu bus suinteresuotų šia sporto šaka, ji bus įtraukta į ŠALFASS-gos metinį varžybų kalendorių.

Šias eilutes rašančiam teko kalbėti sportinės spaudos reikalais ir paminėti finansinę prieš metus iš spaudos išėjus-

sios knygos „Penkiasdešimt sportinės veiklos metų išeičioje — Fifty Years In The Athletic Movement Among The Lithuanians In Exile“ padėtį. Statistika rodo, kad piniginiai reikalai, surišti su knygos leidyba, vis dar minsinėje pusėje. Rėmėjų sudėti pinigai, knygų pardavimas (86) yra žemiau spausdinimo ir susidariusių, knygas siuntinėjant, pašto išlaidų ir t.t. Skolos yra arti 5,000 dol. Šiuo reikalu nediskutuota, reikia palaukti, kol užsibaigs platinimo vėjus. 157 knygos yra išsiųstos Lietuvos Nacionalinei Martyno Mažvydo bibliotekai Vilniuje, kuri jas paskleis po Lietuvos bibliotekas bei kitas institucijas. Išsiųsta 48 ir Lietuvos Kūno kultūros ir sporto departamentui prie Lietuvos Vyriausybės ir 18 knygų atskiriems individams. Knygos į Lietuvą išsiųstos kaip dovana. Taip pat dovanai knygų išsiųstinėta Kanados ir JAV nacionalinėms bei didžiųjų universitetų bibliotekoms.

Darbotvarkę einant prie galo, centro valdybos pirmininkas Rimantas Dirvonis ir generalinis sekretorius Algirdas Bielskus suvažiavimui pristatė du kandidatus, nusipelnčius mūsų sportinėje veikloje, pakelti į ŠALFASS-gos garbės narius. Tai ilgametis Toronto „Aušros“ sporto klubo globėjas-darbuotojas, išsivijęs lietuvių katalikų vyskupus Paulius Baltakis, OFM, ir Elvyra Šikšniūtė-Vodopaliene, pasižymėjusi sportininkė, ŠALFASS-gos darbuotoja. Suvažiavimas vienbalsiai pritarė ir sveikino naujuosius garbės narius. Taip pat atminimo žymeniui pagerbtas dr. Donatas Siliūnas (Čikagos „Lituanica“), kaip daugiausia pasižymėjęs metų bėgyje darbuotojas. Sugiedojus Lietuvos himną, suvažiavimas užbaigtas. Vieni kitiems palinkėjo viso gero, iki susitikimo kitais metais. Suvažiavimas buvo darbingas, duodantis daug vilties ateities veiklai.

Sigitas Krašauskas

ŠALFASS-gos suvažiavimo š.m. lapkričio 22 d. Cleveland, OH, dalyviai. Iš kairės: E. Stravinskas (Toronto), V. Brasauskas (Baltimore), R. Kuliavas (Toronto), R. Dirvonis — pirm. (Čikaga), L. Misevičius (Connecticut), V. Nasytis, A. Gudenas, A. Bielskus (visi iš Cleveland), A. Antanaitis (Hamilton), A. Nagevičius (Cleveland), R. Miečius, S. Krašauskas, E. Punksis ir M. Leknickas (visi iš Toronto). Dar dalyvavo V. Čiurlionis, V. Tatarūnas ir P. Taraška (visi iš Cleveland).

APIE SPORTO SAJUNGOS NAUJĄ GARBĖS NARĘ — ELVYRĄ VODOPALIENĘ

Clevelande įvykusio ŠALFASS-gos suvažiavimo metu buvo patvirtinti du nauji šios sąjungos garbės nariai: vysk. Paulius Baltakis, OFM, ir Elvyra Vodopaliene.

Noretęsi bent trumpai išsistarti apie Elvyrą Vodopaliene, kuri anksčiau buvo žinoma Šikšniūtės pavarde, skambėjusia ne vien tik stadionuose, bet ir spaudos puslapiuose.

Reikia pažymėti, jog ši, savo gyvenimą sportui pašventusi, moteris, š.m. vasarą (liepos 20 d.) šventė 70-jį gimtadienį. Elvyra, gimusi Vilkauskioje, sporto veiklą pradėjo Rosenheimio pabėgėlių stovykloje, Vokietijoje. Ten pradžioje gyvavo „Žalgirio“ sporto klubas, kurio eilėse matėme ir jaunąją Elvyrą, aktyviai besireiškiančią lengvojoje atletikoje.

Jos didžiausiuoju pasireiškimu reikėtų vadinti 1948 m. Nurenburge įvykusią Pavergtųjų tautų sporto šventę, kurioje ji laimėjo 60 m. bėgimą (8.2 sek.), o taip pat puikiai pasirodė ir 100 m. bėgime bei šuolyje į tolį.

Atvykusi Amerikon ir apsigyvenusi Clevelando mieste, Elvyra baigė Ohio universitetą ir apie 20 metų dėstė fiziką auklėjimą amerikiečių mokyklose. Šalia to ji aktyviai dalyvavo „Žaibo“ Sporto klubo veikloje: dalyvavo daugelyje lengv. atletikos varžybų, žaidė krepšinį, tinklinį, stalo tenisą. Jos rezultatai lengv. atletikoje buvo įspūdingi. 1954 m. JAV lengv. atletikos varžybose Elvyra šuolyje į tolį nušoko 5.08 m. ir užėmė III vietą.

Tačiau 1956 m. ŠAL-

FASS-gos metinėse varžybose Detroito sunkiai susižeidė ir turėjo pasitraukti iš aktyvaus sporto. Tačiau organizacinėje sporto veikloje ir rašyme apie sportą (o taip pat ir apie kitus dalykus) ji dar reikišiai ir dabar. Yra nuolatinė „Draugo“ bendradarbė.

Elvyra mes matėme organizuojant Los Angeles „Bongos“ ir Vašingtono „Vejo“ lietuvių sporto klubus. Ji buvo išrinkta ir ŠALFASS-gos valdybos, treniravo jaunimą, dalyvavo sportininkų suvažiavimuose ir kt.

Yra išteikėjusi už sporto entuziastą Jurgio Vodopalo, kuris šiandien, sulaukęs garbės amžiaus, dar reikišiai tenise, dalyvauja varžybose.

Linkime Elvyrai dar daug sėkmių ir darbingų metų!

Edvardas Šulaitis

Iš kairės: Jurgis Vodopalis, dukros Vida Puodžiūnienė ir Ada Vodopaliute, Elvyra (Šikšniūtė) Vodopaliene.

NEMAŽA NAUJIENA ČIKAGOS LIETUVIŲ SPORTO PADANGĖJE

Didesnių žinių Čikagos ir bendrai JAV lietuvių sporto padangėje nedažnai būna. Čia norisi pranešti vieną tokių, kuri skamba lyg ir sensacinai: yra steigama Čikagos lietuvių krepšinio lyga (CLKL), kuri turėtų pradėti žaidimus tuoj po Naujųjų metų.

Jos įkūrimo iniciatoriumi yra Čikagos „Žalgirio“ klubo pirmininkas Svajūnas Masionis, kuriam gimė mintis populiarinti iš tėvynės atvežtas krepšinio tradicijas ir naujamiečiai. Jo ir kitų talkininkų nuomone, Čikagoje galėtų būti steigiamos atskirų miestų, rajonų, ar kitais pagrindais suorganizuotos, komandos.

Jau pradžioje yra susidarę panevėžiečių ir kringiškių krepšinio komandos, kurios davė pagrindą šiai lygai. Yra laukiama, kad jų pavyzdžiu paseks ir kitų vietovių krepšinio entuziastai — buvusieji žaidėjai, kurių Čikagoje bei apylinkėse, kaip manoma, yra ne vienas šimtas. Jeigu iš atskirų vietovių negalėtų sudaryti komandos, tai, žinoma, galėtų jos būti mišrios.

Šalia Masionio, šią mintį taip pat palaiko ir kitas „Žalgirio“ klubo aktyvistas — Aurimas Matulevičius, kuris yra vadinamas šios idėjos pagrindiniu autoriumi. Jis galvoja, kad turėtų būti ne tik atskirų krepšinio komandų, bet ir jas remiantys „siringaliai“, kurie aktyviai palaikytų jų vietovių žaidėjus.

Galvojama, kad tokia lyga

paskatintų žmones remti ir naujos krepšinio šalies statybą, kuri jau turėtų būti netrukus pradėta prie Pasaulio lietuvių centro, Lemonte. Tokio naujo statinio krepšinio ir apskritai sporto reikalams svarbiausiuoju asmeniu yra dr. Donatas Siliūnas.

A. Matulevičius mano, kad ateityje būtų galima įsteigti ir Čikagos apylinkėse gyvenančių lietuvių jaunimo krepšinio lygą. O iš greitai savo darbą pradėsiančios vyrų lygos yra tikimasi pasipirties „Žalgirio“ vyrų komandai, kuri šiuo metu yra stipriausias lietuvių krepšinio vienetas Amerikoje.

Beje, šios vyrų krepšinio lygos laimėtojas turėtų bei kitus prizus yra įsteigęs savaitraštinis „Amerikos lietuvis“. E. Š.

DRAUGAS (USPS-161000) THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Maziūnami pašto išlaidas, pakvitatimų už prenumeratą nesunčiame. Prie pavardės ir adreso, siūsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.			
JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausio redaktorė — Danutė Bindokienė
Administratorius — Valentinas Kruplis
Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamas, gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas: administracija@draugas.org
redakcija@draugas.org
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org

San Diego lietuvių klubo „Aras“ ir Š. Marčiulionio ruoštame turnyre paradomojo vyrų dvejetainio žaidėjų. Iš kairės: Šarūnas Marčiulionis, LR ambasadorius Vygaudas Ušackas, Algis Sekas ir Edvardas Grinius.

E. Vodopaliene's nuotr.

LINAS KLEIZA — REZULTATYVIAUSIŲJŲ TARPE

Kolumbijos mieste įsikūrusio Missouri universiteto „Tigers“ vardu vadinama krepšinio rinktinė šeštadienį (gruodžio 6 d.) įveikė trečiąjį savo varžovą iš eilės ir dar nepatyrė jokio pralaimėjimo. Žaisdama išvykoje Bloomington, Ind. ji nugalėjo Indianos universiteto krepšinininkus 63-58. Laimėtojų komandoje buvo pirmametis studentas iš Lietuvos Linas Kleiza, kuris pelnė 15 taškų ir atkovojo net 13 kamuolių. Už jį rezultatyvesniu pasirodė tik jo komandos draugas Bryant su 16 taškų.

Po šios pergalės Kleizos komanda NCAA studentų lygos pirmame divizione užima penktąją vietą iš daugiau negu 300 komandų. Šeštadienį pirmenybių rungtynes turėjo ir Wake Forest universiteto iš Winston Salem, NC, komanda, kurioje žaidžia kaunietis Vytautas Danelius. Ši „lietuviška“ komanda, užimanti irgi aukštą — 16-ąją vietą, įveikė Richmond universitetą 81-66. Daneliaus sąskaitoje 6 taškai ir 9 atkovoti kamuoliai.

E. Š.

ASK „Lituanica“ D. klases berniukai, laimėję pirmą ir antrą vietą š.m. lapkričio 2 d. La Grange, IL, vykusioje ŠALFASS-gos Jaunių krepšinininkų sporto šventėje.

Vytienio Lietuvninko nuotr.

PREZIDENTO BUSH LENTA PAKIBO ANT PLAUKO

EDMUNDAS SIMANAITIS

Pritvirtinta prie Vilniaus rotušės sienos lenta skelbia, kad JAV prezidentas George W. Bush pernai lapkričio 23 d. čia ištarė viltį ir pasitikėjimą stiprinančius žodžius: „Visi, kas pasirinks Lietuvą savo priešu, taps Jungtinių Amerikos Valstijų priešu“. „Paksogeito“ skandalas stipriai paklibino šio teiginio galimybę.

Laikinoji komisija pagaliau paskelbė išvadą. Jos iš esmės neatkėlė nieko naujo. Išvalgesni politikai, o ir šiaip besidomintys politika piliečiai jau po prezidento rinkimų, numatė ryškesnį valstybės saugumui grėsmių užuomazgas. Lietuvos bręstantiai demokratijai šios išvados negailėtos. Nustatyta, kad prezidentas buvo ir iki šiol yra pažeidžiamas. Valstybės vadovui, kuris „sprendžia pagrindinius užsienio politikos klausimus“ (Konstitucijos 84 str. 1) didelę įtaką darė ir tebedaro valstybine kalba nekalbantis J. Boriso-vas. Tai sudaro grėsmę valstybės saugumui — taip byloja išvada.

Pravartu priminti, kad prezidentas drauge yra ir „Vyriausiasis valstybės ginkluotųjų pajėgų vadas“ (Konstitucijos 140 str.), deja, jau nepajėgiantis atsikratyti J. Boriso-vo įtakos. Iš kokios šalies gauna instrukcijas J. Boriso-vas ir kokiai spectarnybai atskaitinėja — neverta spėlioti. VSD slaptose pažymose, bet jokios abejonės, šis momentas negalėjo likti nenušviestas. Būtent pastaroji aplinkybė yra tragiškai pikantiška ir sukrečiančiai pamokanti. Lietuvos istorijoje tai

pirmas atvejis, kai svetimos šalies spectarnyba sugeba „demokratiškai būdu“ laimėti rinkimus ir faktiškai pradeda „šokdinti“ vieną aukščiausių valstybės valdžios institucijų — Prezidentūrą. O koki šio atveju vaidmenį J. Boriso-vas skirtų nominaliniam „vyriausiajam ginkluotųjų pajėgų vadui“?

Verta pamąstyti, ar Amerika gintų valstybę, kurios vadovą išrinko tauta, o pats vadovas pasirodė esąs supančiotas (si)pareigojimų nusikaltėlių struktūroms, šešėlinės ekonomikos „bosams“, o gal ir neįvardintoms svetimos „tarnybos“ ar „struktūrų“?

Tikriausiai Seimo nariai pareikš valstybės vadovui kaltinimą ir dėl prezidento priešais „būti lygiai teisingu visiemis“ (Konstitucijos 82 str.) sulaužymo. Šis konstitucinis reikalavimas yra esminės svarbos ir bene sunkiausiai įvykdomas. Bet tai jau atskira tema.

Atrodo, kad „artimojo užsienio“ centrui jau seniai suvokė, kad Pakso korta mušta ir jo galimybės išsilaikyti, o juo labiau tęsti duotus šešėlinės struktūroms išpaigojimus, akivaizdžiai ir bevertiškai žlunga. Valstybės vadovo būtina sąlyga — moralinė autoriteta šio ant uodegos nusinėję. Jei, nepaneigiamų faktų spiramas, R. Pakso nesirys atsistatydinti, tai ar toks faktas nekels įtarimo, kad kišeninis prezidentas dar nepaleidžia, kad jis verčiamas „dirbti“ toliau, tik šiek tiek ne pagal jau prisilūsi J. Boriso-vo subscenarijų, o pagal „centro“ — generalinį suma-

nymą?

Sumaištį Lietuvoje stengiamasi palaikyti kiek įmanoma ilgiau. Ir toji sumaištis, juo triukšmingesnė, tuo daugiau vandens pilasi ant „centro“ malūno. Generalinio scenarijaus ašis — neleisti Lietuvai ištrūkti iš imperijos įtakos zonos. Nesunku nuspėti, kaip vertintų Vakarų partneriai Lietuvos pasirengimą integruotis į NATO ir Europos Sąjungą, jei „paksogeito“ skandalas nusitęstų iki ateinančių metų gegužės? Kaip visa tai atsilieptų svarbiausios Lietuvos užsienio ir vidaus politikos tikslams?

Šiuo atveju „paksogeito“ planuotojai nepalaužia. Juk jau antras mėnuo, kai visos aukštosios valdžios institucijos įsuktos į skandalo karuselę. Net toks svarbus valstybės gyventojams klausimas — ateinančių metų biudžetas, dingio iš žiniasklaidos akiračio.

Neramumų planuotojai nepralaimėtų ir tuo atveju, jei dar kuriam laikui išliktų kišeninis, neoficialių rusakalbių patarėjų „konsultuojamas“, prezidentas. Bet Lietuva labai daug prarastų. Mažiausi politiniai, moraliniai ir ekonominiai nuostoliai būtų tuo atveju, jei R. Pakso pats atsistatydintų.

Visuomenės susivokimas silpnėja nuo dezinformacijos, tiesos nutylėjimo ir melo, ypač tada, kai jie pridengiami kilniais ir aktualiais socialiniais tikslais, pavyzdžiui, „prezidento programa“, kurią blogiečiai trukdo įgyvendinti.

1940 m. lemtį giję birželi šie dēmenys iš to paties „centro“ paralyžiavo Pirmosios

Prekybos ir pramogų centras „Akropolis“ Vilniuje sukūrė kalėdinę nuotaką išpūdingu šviesų projektu, kur vienu metu buvo uždegtas net 6,720 lemputių.

Tomo Bauro (Elta) nuotr.

Respublikos vadovybės politinė valia. Valdžia buvo demoralizuota „penktosios kolonos“ veiksmų ir prarado gebėjimą reikiamai reaguoti į įvykius. Tuometinis valstybės vadovas, puikiai suvokdamas tikrovę „centro“ siekius, neišdrįs ar negebėjęs nūnai paaiškinti tautai, kas iš tikrųjų dedasi, pasitraukė iš šalies. Tačiau pirmasis Respublikos prezidentas A. Smetona nemelavo, neap-

gaudinėjo ir neturėjo jokių išpaigojimų nei dekanozavams, nei borisovams, o prezidento aplinkai nederigavo smailytės.

Prez. Bush lentos likimas pakibo ant plauko. Laikinoji komisija savo darbą atliko. Jos išvados turi lemiamos reikšmės tolesnei įvykių eigai. Dabar prasideda ne prezidento, o Seimo egzaminavimo metas, kurio vardas — apkalta.

DĖL LIETUVIŠKOS SPAUDOS ATGAVIMO 100-MEČIO MINĖJIMO

Artėjančiais 2004 m. Lietuvai mini itin svarbią ir reikšmingą savo istorijos datą — lietuviškos spaudos draudimo panaikinimo 100-ąsias metines.

2004 metus Lietuvos Respublikos Seimas paskelbė Kalbos ir knygos metais bei patvirtino Lietuviškos spaudos atgavimo lotyniškais rašmenimis 100-mečio minėjimo programą. O ypač reikšmingas

Lietuvai tapo UNESCO Generalinės konferencijos 32-osios sesijos sprendimas Lietuviškos spaudos lotyniškais rašmenimis atgavimo šimtmetį įtraukti į UNESCO 2004–2005 metų reikšmingų sukakčių kalendorių.

Šios sukakties minėjimas sudaro galimybę išplėtoti lietuvių kalbos vartojimą per šiuolaikines technologijas, plačiau pristatyti Lietuvos

kultūros laimėjimus, paskatinti susidomėjimą naujausiais knygotyros darbais, susigrąžinti, atnaujinti tautines vertybes, išskirti istorinių šaltinių, kitų paminklų išsaugojimo svarbą.

Kviečiame JAV Lietuvių bendruomenę įsitraukti į šios sukakties minėjimą pasiūlymais ir darbais. Kai lietuviškas raštas lotyniškais rašmenimis buvo uždraustas

Lietuvoje, Amerikos lietuviai jį puoselėjo užsienyje. Jų dėka Mažosioje Lietuvoje buvo išspausdinta daug knygų, kurios pasklidę po Didžiąją Lietuvą, keldamos tautą iš priespaudos ir nepriklausomybės. Siekdami atgauti spaudą tautos vaikais ejo ta pačia kryptimi abiejose Atlanto pusėse.

Siūlome imtis kelių bendrų projektų, pagal kuriuos būtų sukurtos ugdymo

priemonės, padėsiančios jaunimui ir suaugusiems geriau suvokti knygnešio eros kontekstą ir savos kalbos bei laisvos spaudos vertybes. Artimiausiu metu kviesime JAV Lietuvių Bendruomenę konkrečiai aptarti galimas bendradarbiavimo kryptis, minint šią reikšmingą sukaktį.

Algirdas Monkevičius
LR Švietimo ir mokslo ministras

DR. J. ADOMAVIČIAUS KNYGA ĮVERTINTA ŽYMENIU

„Lietuvos kelio“, demokratinio judėjimo dvasiniam atgimimui žadinti, sudaryta knygų vertinimo komisija, susidedanti iš filosofės psichologės dr. Lilijanos Astros, medicinos gydytojo dr. Algirdo Statkevičiaus ir psichologo

prof. kun. Kestučio Trimako, apžvelgusi 2000–2002 metais lietuvių išleistus leidinius asmenybės ugdymosi temomis, nutarė specialiu žymeniu įvertinti ir Lietuvos žmonėms rekomenduoti dr. Jono Adomavičiaus parašytą knygą

„Žmogaus tapimo žmogumi pamatai. Kvieslys sveikatos“ knygų serijos ketvirtąjį tomą, „Valstiečių laikraščio“ išleista 2001 metais Vilniuje.

Ši knyga buvo parinkta dėl:

1. aiškaus konkretumo,

2. tiesaus motyvuojančio žodžio

3. ypač dėl jos puslapiuose gvildenamos brandžios asmenybės reikšmės tiek individo sveikatai, tiek šeimai darnai, tiek visuomenės gerovei.

Knygoje nagrinėjama

asmenybės ugdymo dėsnių įgyvendinimas gali daug prisidėti prie mūsų tautos žmonių psichologinio sveikatingumo ir dvasinio bei moralinio visuomenės atgimimo.

K. T.

SIGNATARAI: TARNYSTĖ LIETUVOS LABUI

Pokalbis su Lietuvos nepriklausomybės akto signatara, ilgamete Lietuvos Seimo nare Romualda Hofertiene

Romualda Hofertienė.

Romualda Hofertienė — klaipėdietė, viena pirmųjų

Atgimimo pradžioje suvokusi, kad Lietuvoje prasideda nauja epocha, o nepriklausomybė yra neatskaidomas ir ryžtingas tautos valios pasireiškimas. Klaipėdoje ji buvo tarp Sąjūdžio iniciatorių ir steigėjų įvairiose organizacijose, pirmąsias tarp moterų, mokytojų, bet ir... teatre. R. Hofertienė — nepaprastai energinga, iniciatyvi ir ryžtinga natūra, kurios „pavojaus“ greit įvertino nepriklausomybės priešai ir šios sąjūdinių politikos priešininkai. Prasidėjo keletų metų trukęs R. Hofertienės judėjimas per populiariausią dienraštį „Lietuvos rytas“. Kad tai

buvo politinis užsakymas, šiandien aišku net kūdikiui. Kas buvo tie užsakovai? Gal kada nors tai atskleis istorija. Atlaikiusi nervų karą ir išlaikiusi moralinį egzaminą, ponė Romualda prarado sveikatą ir net minimalų materialinį saugumą. Seimo nare ji buvo nuo pat Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos — Atkuriamojo Seimo (1990 m.) iki 2000 m. Aktyviai dalyvavo Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto veikloje. Ji taip pat buvo Lietuvos mokytojų profesinės sąjungos pirmininkė, priklausė tarptautinei moterų organizacijai „Zonta“, įvairioms kitoms organizacijoms ir draugijoms.

Nepaisant jos veiklumo ir energijos, ponė R. Hofertienė, kaip ir dauguma nepriklausomybės akto signatarų, šiuo metu tarsi užmiršta, nustumta į visuomeninės veiklos

pakraštį, neturi darbo. Vertėsi iš savo rankų darbo, t.y. mezgimo, kuris jai ne tik garantuoja duonos kąsnį, bet ir tapo kūrybinio įkvėpimo šaltiniu. Nuostabus yra jos mezginių, tikri šedevrai iš siūlų, kurie mezgėjos menininkės rankose tarsi gyvi — įdvasinami, įgyja „sielą“. R. Hofertienė sukūrė visą mezgimo filosofiją, bet tai atskira tema, o šiandien mums įdomi jos nuomonė apie Sąjūdį, kurio penkioliktąsias metines minime šiais metais. Birželio mėnesį — prieš penkiolika metų — buvo įsteigta iniciatyvinė grupė, kuriai priklausė 35 įvairios ideologijos, bet drąsūs ir laisvai mąstantys žmonės. Spalio 22–23 d. minime ir Sąjūdžio steigiamojo suvažiavimo, įvykusio Vilniuje, tuometiniuose Sporto rūmuose, penkioliktąjį. Tada, prieš penkiolika metų, visa Lietuva,

pilipusi prie televizorių ekranų, užgniauzusi kvapą, klausėsi iki tol net nesapnuotų kalbų, tarp kurių pasigirdo ir nepriklausomos Lietuvos pri pažinimo reikalavimų.

R. Hofertienė buvo tarp Steigiamojo suvažiavimo delegatų. Todel šiandien itin brangi jos nuomonė apie Sąjūdį — ir ne tik apie jį. Nepriklausomybės akto signatarai — žmonės, kurie rizikavo savo saugumu, nes blogio imperija galėjo juos sutraukti, ir ne vienas iš Kovo 11-osios signatarų nežinojo, kas jo laukia rytojau dieną po balsavimo už Lietuvos nepriklausomybę. Tai buvo istorinės dienos, fantastiškas metas, kuris vertė žmones rizikuoti — žaisti savo ir savo artimųjų likimu. Vie- niems pasisekė geriau, kiti liko nustumti apsuksenių, nesąžiningesnių, savanaudiškesnių. Toks yra gyvenimo

DRAUGAS, 2003 m. gruodžio 12 d., penktadienis

3

Danutė Bindokienė

O kas padės Lietuvos problemas spręsti?

Mūsų rūpesčių epicentras šiuo metu yra Lietuva ir joje vykstančios politinės painingos. Kai užsienio lietuviai jau buvo pradėję manyti, kad pagaliau tamsiausios Lietuvai dienos nuslinko į praeitį ir klūtys, vedančios į išsipildančių vilčių rytuų pašalintas nuo kelio, staiga visos kortos susimaišė ir rytujs nebeatrodė toks patikimas, kaip, sakykime, prieš metus.

Nors galbūt dar į nusiminimo gelmes pulti nedera, gal dar ne viskas prarasta ir Lietuvos valstybė 2004-aisiais taps visateise NATO bei Europos Sąjungos nare, visgi vidaus politikos tragikomedija, šiuo metu vaidinama visame krašte, paliks karties nuosėdas, kurios, kaip įsisiūbavusios marios, ilgai nenurims.

XXI a., apie kurį taip pozityviai kažkada rašydavo mokslinės fantazijos kūrėjai, visgi pasauliui neatnešė nei taikos, nei gerovės. Šiuo metu visoje planetoje vyksta daugiau nesutarimų, neapykantos apraiškų, kruvinų susirėmimų, kaip bet kuomet ankščiau.

Kartą pradėta, karinė ar teroristinė akcija, yra nestabdoma, kaip sniego grūtis nuo kalno. Nors retkarčiais pavyksta ją kiek apmalti, netrukus vėl persigrūpuoja į dar aršesnes kovas. Niekas nebeneri pasikliauti diplomatija, susėsti prie darybų stalo. Populiariausias ir visiems priimtinas būdas spręsti atsiradusius kvičius: griebtis ginklo.

Vienas tokių nuolatinių nesutarimų židinių yra žydai ir palestiniečiai. Nepaisant, kad, dešimtmečiams slenkant, buvo siūlyta daug planų, pasirašyta sutarčių, padaryta pasisąžadėjimų, kovos tebesitęsia ir jokios išeities iš šio kruvino akligatvio neįmanoma rasti.

Pagrindinės užtvanos ant kelio į taiką yra dvi — viena iš žydų, kita iš palestiniečių pusės. Palestiniečiai siekia sukurti savo valstybę ir susigrąžinti diasporą. Kai, Jungtinių Tautų nutarimu, 1947 metais Palestina buvo padalinta pusiau, kad galėtų sukurti Izraelio valstybę, apie 600,000 arabų kilmės palestiniečių pabėgo iš žydams skirtos teritorijos arba vėliau buvo stumte išstumti. Jeigu palestiniečių valstybė būtų sukurta, pabėgėliai norėtų grįžti į savo tėvynę. Beje, per trečties metus jų skaičius gerokai praaugo, 5 mln. gyventojų turintį Izraelį, tad, jei- gu jiems būtų leista grįžti, zy-

dai savo žemėje taptų mažuma. Tai, pasak Izraelio politikų, reikštų Izraelio valstybės galo pradžią.

Antrąją klūtį ant kelio į taiką sudaro vis naujų Izraelio gyvenviečių plėtimas okupuotose palestiniečių žemėse. Visose ankstyvesnėse taikos derybose, kurias moderavo JAV prezidentai — Jimmy Carter, Bill Clinton, o pastaroju metu — George W. Bush, buvo siūloma, kad Izraelis turi nugriauti savo kolonistų gyvenvietes ir teritoriją grąžinti palestiniečiams. Jei Izraelis nenori išskeldinti savo žmonių iš okupuotos teritorijos, jis galėtų palestiniečiams skirti lygiai tokius pat plotus kitose vietovėse, tuomet, kaip sakoma, „būtų ir aavis sveika, ir vilkas sotus“.

Tačiau visos pastangos įgyvendinti pastovesnę taiką iki šiol buvo bergėdžios. Kovos tarp žydų ir palestiniečių ne tik nesiliauja, bet aštrėja. Tokia padėtis nežada nieko gero nei palestiniečiams, nei Izraeliui, kurio įvaizdis pasaulyje kaskart darosi neigiamesnis.

Tačiau ir beviltiška padėtis, pasirodo, nėra be išeities. Kadangi nei Izraelio ministras pirm. Ariel Sharon, nei palestiniečių vadas Yesser Arafat neįstengia (o gal nenori) sustabdyti nuolatinio kraujo praliejimo, atsirado privati iniciatyva — iš žydų ir palestiniečių savarankiškai susikūrusi grupė pasiūlė vadinamąjį Ženevos planą, kurio įgyvendinimas vestų į tikrąją taiką.

Planas paremtas kompromisais ir kone visais ankstesniais siūlymais, iškilusiais taikos derybose tarp žydų ir palestiniečių. Atkreipiamas dėmesys ir į palestiniečių diasporos grįžimo problemą, siūlant, kad galbūt tik nedidelė jos dalis grįžtų į tėvynę, o kiti, jau taip giliai įleidę šaknis kitose valstybėse, ten ir pasilikėtų. Taip pat tvirtinama, kad Izraeliui nereikėtų išskeldinti visų savo kolonistų, kurie jau įsitvirtinę palestiniečių žemėse. Jeigu, kuriant Palestinos valstybę, Izraelis skirtų panašaus dydžio teritoriją kitoje vietoje, visų siekiai būtų patenkinti.

Kaip ir buvo galima tikėtis, prieš šį Ženevos planą piestu stoji ir Sharon, ir Arafat. Tik JAV Valstybės sekretorius Colin Powell mano, kad tai visai galima išeitis iš nesibaigiančių žydų-palestiniečių kovų. Gal Colin Powell galėtų padėti ir Lietuvos prezidento problemas išspręsti...

renginius esu kviečiama kaip nepriklausomybės akto signatara, tad dalyvauju ir Sąjūdžio 15-mečio minėjime. Malonu prisiminti tai, kas vyko prieš 15 metų, taip pat ir mitingą prie A. Mickėvičiaus paminklo Vilniuje. Tų dienų joks blaiviai mąstantis lietuvis kol gyvas neužmirš. Ar kalbėjau? Ne. Oficialiuose renginiuose kalbėtojų paprastai būna daug, tad nebūtina visiems veržtis į tribūną. Neoficialiai buvau pakviesta kalbėti astuntajame Sąjūdžio suvažiavime, kur perpildytoje Kongresų rūmų salėje vyravo šilta, kupina vilties ir noro veikti teisingesnės Lietuvos labui atmosfera.

Kas man yra Sąjūdis? Tas saldus žodis ir jaudinantis jausmas — Sąjūdis? Tai lyg gausus šiltas lietus po 50 metų okupacinės sausros.

Bus daugiau

Bičiulystė

Parengia Ligija Tautkuvienė,
talkinanti su Adomu

Rašykite mums „Draugo“ adresu su nuoroda „Bičiulystė“
arba P.O. Box 4102, Wheaton, IL 60189
el. paštas: bičiulyste@aol.com

GERA NAUJIENA

„BIČIULYSTĖS“ SKAITYTOJAMS!

Nuo Naujųjų metų „Bičiulystė“ tampa trečiadienio „Draugo“ priedu, kurį Jus, mielieji skaitytojai, galėsite užsiprenumeruoti atskirai. Kaip ir anksčiau, „Bičiulystė“ pasakos apie trečiosios bangos lietuvių gyvenimą, kalbės senuosius lietuvių, mėgins padėti, patarti įvairiais gyvenimo klausimais. Spausdinsime Jūsų laiškus. Atnauginsime pažinčių klubą „Zodiakas“, tad jau dabar pildykite anketą ir siųskite mums aukščiau nurodytu adresu.

Redakcijos kolektyvas, kurį sudaro profesionalūs žurnalistai, stengsis, kad keturi puslapiai Jums būtų įdomūs ir naudingi. Iš viso su „Draugo“, jūs gausite 10 didelių puslapių arba 20 mažesnių (kaip pvz., „Amerikos lietuvių“ formatas). Savaime suprantama, kad nežymiai keisis ir prenumeratos kaina. Vienas

leidimas kainuos 0,75 dol. Prenumerata priimama:

JAV — pusei metų — 20 dol. (26 nr.), metams — 40 dol. (52 nr.).

Į Kanada — pusei metų — 34 dol., metams — 68 dol.

Į Europą/Lietuvą — pusei metų — 42 dol., metams — 80 dol.

Priimame reklamą. Asmeniniai skelbimai priimami nemokamai. Juos galima siųsti elektroniniu paštu

BIČIULYSTĖ@AOL.COM

arba

BIČIULYSTĖ@DRAUGAS.ORG

arba faksu: 773-585-8284 arba tel. pirmadieniais ir penktadieniais nuo 9 iki 3 v.v.

Prenumerata priimama „Draugo“ administracijoje. Jūs galite paskambinti tel. 773-585-9500 ir per visuomeninius platintojus.

PAŽINČIŲ KLUBAS „ZODIAKAS“ ANKETA

Išsiskirk ir išsiųsk. Idėk voką su savo adresu.

Norėdami padėti vieniems, atnaujiname pažinčių klubą. Tai darome nesavanaudiškai, be užmokescio. Užpildykite anketą ir siųskite mums nurodytais adresais. Galite ir elektroniniu paštu.

1. Amžius _____ ugis _____ kitos savybės _____
2. Socialinis statusas: išsiskyręs (-usi) _____
Nevedęs _____ netekjęs (-ė) _____
Vaikai _____
3. Socialinė padėtis: apsirūpinęs (-usi) _____
neapsirūpinęs (-usi) gyvenamuoju plotu _____

4. Išsilavinimas _____
5. Darbas (kūrybinis, fizinis, aptarnavimo sfera) _____
6. Pomėgiai _____

7. Tikslai — rimtai draugystei, laisvalaikui praleisti, bendravimui _____

8. Jūsų adresas ir telefono Nr. _____

9. Skelbimo tekstas. _____

Jūsų vardas, telefono Nr., adresas, kurį norite paskelbti _____

KAS LAUKIA PREZIDENTO ROLANDO PAKSO?

Kalba astrologai

Labai įdomios įvairių „pranašų“, astrologų spėjimas, kas laukia prezidento Rolando Pakso. Juolab, mes galime pasitikrinti, kiek teisi astrologė Sonda Šulijienė, išpausdinusi savo „pranašystes“ „Omni.lt“. Štai kas pranašauja: „Aš kartais galvoju — jeigu visas kortas, mestas, siekiant išsiaiškinti prezidento Rolando Pakso likimą surinktume į vieną kruvą, tai jos turėtų visa Druokanto aikštė uždegti... Todel užsiniuriu, kaip paksologija po visų kitų kalbėjusių visai nesinori. Ir vis dėlto...“

Panašiausia, kad karas (politinių ambicijų lauke) tik prasideda. R. Pakas — Dvyniai. Saule Dvynių ženkle, o Dvynių valdovas Merkurijus — taip pat Dvyniuose, pirmajame 20 ženklo laipsnyje. Skandalai įsipiešiant (apie Velines), Saule uždegtas laike

Baltasis Mėnulis, o Merkurijus — Juodasis. Abu — laipsnio tikslumu. Tiesą sakant, pirmą kartą matau tokį sutapimą. Interpretuoti galima taip: Baltasis Mėnulis tarsi sako „na, pažiūrėkime, koks tu esi iš tikrųjų“ (skalbykla „pas Sakalą“), o Juodasis paslapčia tampo už nematomų siūliukų (mafiozai, plaukuotoji KGB letena ir t.t. Vadinamoji aplinka). Be to, tiesiai priešais Saule jo horoskope stovėjo gresmingasis Plutonas (matyt, simbolizuojantis politinį spaudimą). Dabar — gruodžio pradžioje — tranzitinės planetos jau kiek pasislinko į šoną. Tai rodo, jeigu R. Pakso oponentams nepavyks įsitraukti greitai, visas reikalas užsities ilgai. O po to beliks tik skaičiuoti, kada kas vyks (...).

Idomiausia, kad astrologė pranašauja, jog Prezidentūros skandalas užsities iki kitų metų rudens: „Matyt, sausio pradžioje į viešumą iškils nau-

jos skandalingos aplinkybės apie slaptuosius R. Pakso ar jo buvusios aplinkos sandėrius, kitokius slaptus veiksmus, o balandžio gale bei gegužės pradžioje jis bus gydomas nebe skalbimo milteliais „Sakalas“, kaip lapkritį, o purvo voniomis. Galbūt mišinys vadinsis „Jūra“, „Boria“, ar dar kaip nors. Teoriškai, kiekvienas toks epizodas ir sausi, ir vėlyvas pavasaris gali virsti dar viena priežastimi R. Pakso pasmerkimo. Galbūt atidžiau patyrinėjus galima būtų tokių epizodų rasti ir daugiau. Bet panašiausia, kad viskas užsities iki rugpjūčio pabaigos — rugšėjo pradžios, kai jau valstybės horoskope atsiranda nuorodų, sakanciu, kad šalies prezidentas gali netekti savo posto. Dabar jau nėra. O ten ir rinkimai nebetoli...“

Pabaigai norisi pasakyti: pagyvensime, pamatysime...

Parengė L.T.

100 METŲ NUO PIRMOJO SKRYDŽIO

Ypatingi šie metai pasaulio aviacijos istorijoje. Sukanka 100 metų kai iš Šiaurės Karolainos (North Carolina), netoli mažo miestelio Kitty Hawk du broliai Willbur ir Orville Wright savo sukurtu

buvo galima valdyti — pakilti ir nusileisti. Broliai Wright atrado pagrindinį skrydžio principą, kuris atvėrė kelią į oro erdvę, atvėrė naują puslapį aviacijos istorijoje.

Broliai Wright gimė Ohio valstijoje Dayton mieste. Nuo pat jaunų dienų jie troško pakilti į orą. Kūrė įvairiausius skraidymo aparatus, sklaidytuvus bande sukurti kažką panašaus į paukščio sparnus...

Šiuo metu Dayton veikia didelis brolių Wright muziejus kurio „dviasia“ ir įkvepėjas Howard R. DuFour. Jis prieš daugelį metų ėmėsi atkurti pirmąjį oran pakilusį lėktuvą. Nuotraukoje matome atkurtą originalų brolių Wright lėktuvą, pakabintą Wright State University.

Ligija Tautkuvienė
Tęsinys kituos numeruose.

RAŠOME „BIČIULYSTEI“

(tesinis)

„(...) Apie alkoholizmą viską išsiskirpau. Sūnus mano geria. Savaitgaliai praeina prakeiktoje užėjoje. Ką uždirba statybose per savaitę, dar kiek spėju užgriebti, kad pasiūčiau jo šeimai, tiek ir prapila. Pasakyk, kad alkoholis — pyksta ir sako man, kad dabar jauni žmonės visi geria. Rodau jam kiek žmonių serga, kiek miršta. Jis sako, kad miršta tik silpnučiai, o jis, mat, stiprus. Anūkų gaila. Seniai būtų užsidirbęs kiek reikia ir namo važiuotų. Kai dirba, tai jau vidury savaitės sako, na, jau dabar nebegerisiu, reik taupyti ir namo važiuoti. Ateina šeštadienis ir

vel tas pats — skambina moterys, vyrai — kompanijoje mano sūnaus tik truksta. Ir tas lekia. Mane tokia nevilis apėmusi, kad nežinau nei kam ir išsisakyti...“

Anelė, Čikaga

Su įdomumu perskaičiau prof. dr. Daliaus Giedraitienės mintis apie bendruomenės darbą. Noriu pasveikinti už tai, kad jungiasi atvykusi iš Lietuvos inteligentija į Lietuvos Bendruomenės darbą. Juk labai svarbu, kad ateitų nauji žmonės, turintys savo svorį visuomenėje, autoriteta. Man žymiai maloniau, kai prie vairo stoja ne kokie nuovori-

šiai — išsišokėliai lietuvaičiai, bet kultūringi inteligentai. Pasiūlymai konkretūs, dalykiški. Dabar skaičiau Lietuvos spaudoje, kad siūloma Medicare įgyvendinti ir Lietuvoje. Ar tai ne puiku? Čia esantis ne vienas, išėjęs pensijon, grįš Lietuvon. Jei toks planas būtų įgyvendintas, sugrįžusiems daug palengvėtų gydymosi reikaluose. Taigi, sveikinu ir džiaugiuosi, kad ir pasiekusi išpuodingų aukštumų JAV, nepalikote abejinga tautiečiams. Viliuosi, kad Jūsų pavyzdžiu paseks ir daugiau gabių žmonių, galinčių stotis priekyje. Nemanau, kad bus lengva, bet labai prasminga.

Romas Kaminskas, Čikaga

NUOVORIŠIAI

Filosofo Arvydo Juozaičio mintys apie lietuvių „nuovorišius“.

Lietuviško nuovorišio elgesys savitas, ugdantis žmogui grobuonį. Iš patirties ne vienas savo kailiu esame patyrę, kaip elgiasi „sekmės džentelmenai“. Bankų grūtys ir žmonių bankrotai dažniausiai dirbtinai katastrofos, labai praturtinančios kelis nuovorišius. Kas nėra girdejęs posakio: „Išdurk savo artimą“.

Taip elgesi daugelis prasiūsių, tebesielgia jie taip ir dabar. Lipa, ropščiasi per

galvas ir buvusių draugų kaulais. Sakote, bjaurus verslas, bjauri politika? Tačiau kuo čia deta kultūra? Ši epidemija plinta genama dviejų būdų — šlovės ir pinigų. Pinigų ir šlovės net kultūroje. Žiūrėk, jeigu naujam kūrėjui ar impresariui trūksta autoriteto, jis bėmat prisigretins prie žinomo vardo. Tačiau, priešingai negu geresniais laikais, kai jaunieji laikė garbę būti mokytojų ir globėjus šešėliuose, laukti ir augti — taigi, priešingai nei jie, dabartiniai nuovorišiai ropščiasi ant mokytojų kupros nieko nebe-

laukdami. Pasilipa, pasigriebia mokytojų vėliavą, ima ja mosikuoti kaip sava. Nėgana ir to. Pasitaiko, kad jaunieji pakeičia pasitraukti iš kelio. Sodoma ir Gomora. Sakome, tokie anksčiau ar vėliau nusisuktis galvas. Bet ne, akipelėsa gajus — nenusisuka. Nes jau pabuvojęs ministerijoje, rajono savivaldybėje, seniūnijoje, jau pasikalbėjęs su rėmėjais, paglostęs rankas. Visur, beje, jis sakęs kad „viskas sutarta ir problemų nebus“. Aptakio formulotė, o kokius aukso kiaušinius neša net finansiniuose reikaluose.

KONKURSAS-ŽAIDIMAS

Praeitame laikraščio Nr. skelbėme pirmąją užduotį (jū bus penkis), kurias atsuntė kun. Eugenijus Gerulis iš Floridos. Gavome keletą atsakymų. Laukiame ir daugiau. Štai Aleksandrija Chatt para-

šė: „Net užmigti negalėjau, taip sukau galvą, vis norėjau daugiau žodžių parašyti“. Priminsime, kad pirmojoje užduotyje reikėjo sugalvoti kuo daugiau žodžių su galūne -uo.

Antroji užduotis

Parašykite 30 žodžių, kurie baigiasi galūne -ga.

Čikagos Pedagoginio lietuviškos instituto neakivaizdinio skyriaus antrakurse Vaiva Bučmytė iš Clevelando, atsuntusi atsakymus pirmajam galvosūkiui, rašo: „Norėčiau pareikšti pasiūlymą-pagėdavimą. Šio penktadienio „Draugo“ gavome gana greit — pirmadienį. Tačiau dažnai „Draugo“ numerius gauname po penkis ar net aštuonis iš karto, savaitę ar dviem paveluotai. Kol mes galvosūkį gausime, čikagiškiai

jau bus jį išsprendę ir Jums nusiunte. O mes?! Siūlau daryti taip, kaip ir Lietuvoj, ir Amerikoj dažnai daroma — laimėtojus nuspręsti burtų (loterijos) keliu. Kai jau gausite iš visų užduočių atsakymus, išrinkus teisingus, padaryti loteriją...“

Ačiū Vaivai, pasiūlymą priimame, atsakymų laukiame ir žaidžiame toliau.

KALEDINĖ EGLUTĖ

Gruodžio 14-tą dieną (sekmadienį) 2 v. p.p. Jaunimo centre rengiama kaledinė popietė-koncertas. Vyks dailės skyriaus moksleivių darbu

paroda. Atvyks ir šv. Kalėdų senelis. Susirengsime vaišes, kurias susinešime patys. Kviečiame!

Nuotraukoje: Meno mokyklos Dailės klases moksleives (dest. Austėja Kubilienė) iš kairės: Gabriele Noreikaite ir Kotryna Staputytė.

SKIRTINGOS NUOMONĖS

Perskaičiau „Bičiulystės“ laišku skyrių. Yra įdomių pasisakymų. Eiliniam vyresnio amžiaus Amerikos lietuviui, kuris jau ilgą laiką gyvena šiame krašte, sunku apsispręsti — važiuoti gyventi į Lietuvą ar pasilikti čia, Amerikoje.

Laikraščio skaitytojai apie grįžimą ar negrįžimą pažeria įvairių nuomonių, tad apsispręsti ir pasirinkti tikrą kelią gana sunku. Štai „Bičiulystės“ nr. 100 žmogus, pasirašęs E.G., rašo: „Rašau jau po atostogų Lietuvoje. Labai patiko. Amerika dabar ten, o ne čia. Nesuprantu, kodėl dauguma dar negalvoja apie grįžimą. Todel ten geriau nevažiuoti, kitaip grįžtant skaudės širdį“ (...)

Kito laiško ištinka skamba kitaip: „Vilnius gražėja, kaip pasakos miestas...“

Kavinukų, parduotuvių ir visko, ko tik geidžia širdis. Tik turek pinigų. Iš litų gal tik kavos puodelį savaitgaliais eilinis nusipirks. Eilinis žmogus verčiasi sunkiai. Geriausiai gyvena buvusios mafijos žmonės, kurie prisipileš pinigų, dabar išėjo į legalų verslą, na ir stambiosios žuvys, kurių nešvarumų gali rasti, pradedant nuo aukščiausių valdžios žmonių...“ Laiškas baigiamas šiais žodžiais: „Svargčiau, ar norėčiau dabar, šandien Lietuvoje gyventi. Ne, sakau sau, negaliu, nors ir noriu. Valdžios įstatymai nestabilūs, kriminalinė situacija irgi nėra gera. Ne eiliniam žmogui“. Pasirašė Remigijus Neimantas.

Vytautas Šeštokas,
Los Angeles, CA

LAIŠKAS IŠ LIETUVOS

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, susidarė palankios sąlygos surinkti, susisteminti ir pateikti visuomenei po visą pasaulį išsibarsčiusių išeivijos lietuvių rašytinį intelektualinį turta.

Lietuvos nacionalinė M. Mazvydo biblioteka ėmėsi iniciatyvos parengti ir išleisti retrospektyviąją išeivijos leidinių bibliografiją. 2002 m. pasirodė pirmasis leidinio tomas. „Lietuvių išeivijos spausdintų bibliografija“, 1945–2000 = Bibliography of Lithuanian exile press, 1945–2000 = Bibliographie der Druckzeugnisse lituanischer Emigranten, 1945–2000 / Lietuvos nacionalinė Martyno Mazvydo biblioteka. — Vilnius, 2002 — ISBN 9955-541-09-1 T. 1: „Knygos lietuvių kalba“ = Books in Lithuanian = Buecher in litauischer Sprache / Silvija Velavičienė, Birutė Poškutė, Eglė Karalienė. — 2002 — 760 p. — ISBN 9955-541-09-3“

Bibliografijoje pateikiami 1945–2000 metais Vokietijoje, JAV, Kanadoje, Australijoje, Pietų Amerikoje, Didžiojoje Britanijoje bei kituose kraštuose spausdintų lietuviškų leidinių aprašai. Sistemine bibliografinės rodiklės sandara įgalina išryškinti sugrupuotą informaciją apie įvairių sričių (mokslo, literatūros, meno ir kt.) išeivijos leidinius, atspindėti organizacijų, sambūrių veiklą.

Knyga galima įsigyti Lituanistikos tyrimo ir studijų centre (Lithuanian Research and Studies Center) — 56th St. & Claremont Ave., Chicago, IL 60636; Tel. 312-434-4545, o Lietuvoje — Lietuvos nacionalinėje M. Mazvydo bibliotekoje, Širvydo g. 4, Leidybos skyriuje. Tel./fax: 263-9111, tel. 239-8688.

Šiuo metu Lietuvos nacio-

nalinė M. Mazvydo biblioteka rengia antrąjį tomą: „Išeivijos lietuvių bibliografija. 1945–2000. T. 2: Knygos užsienio kalbomis“. Čia bus surinkta ir susisteminta informacija apie kitomis kalbomis tuo laikotarpiu lietuvių užsienyje — JAV, Australijoje, Kanadoje, Didžiojoje Britanijoje ir kt. šalyse išleistas knygas.

Sudarytojus domina tiek grožinė literatūra, tiek įvairių mokslo šakų bei meno ir muzikos tematikos knygos. Ypač sunkiai sekasi kaupti lietuvių išeivijos mokslininkų darbus, spausdintus JAV ar kitų užsienio šalių universitetų leidyklose. Todel norėdami sudaryti kuo tikslesnę bibliografiją, rengėjai kreipiasi į visus lietuvių kilmės mokslininkus bei įvairių sričių meno kūrėjus, prašydami užpildyti šią anketą:

ANKETA

Autorius/Author.....
Antraštė/Title.....
Leidimo vieta / Publishing place.....
Leidykla/Publisher.....
Leidimo metai/Publishing date.....
Puslapių sk./Number of pages.....

Atsakymus siųsti adresu: Martynas Mazvydas National library of Lithuania the Information center, the Department of Lithuania, Gedimino pr. 51, LT-2600 Vilnius

Lietuvių išeivijos bibliografijos II tomo sudarytoja LNB Lituanistikos sk. svyriausioji bibliografe Jolanta Budriūnienė

GRUODŽIO 10-JI - TARPTAUTINĖ ŽMOGAUS TEISIŲ DIENA

Siūlau jums, vaikai, susipažinti su moksleivių teisėmis ir pareigomis. Manau, kad įdomu ir pravartu žinoti.

Šios moksleivio teisės sudarytos remiantis Europos teisių konvencija, Vaikos teisių konvencija, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos įstatymu, Lietuvos mokyklų bendrais nuostatais ir Vilniaus Užupio gimnazijos chartija.

Moksleivis turi lygias teises su kitais moksleiviais ir negali būti diskriminuojamas dėl savo tėvų lyties, amžiaus, tautybės, rasės, kalbos, tikėjimo, pažiūrų, socialinės, turtinės, šeimininės padėties, sveikatos būklės ar kokių nors kitų aplinkybių.

Moksleivis turi teisę:

- * Į asmeninį gyvenimą, bendravimą, susirašinėjimo slaptumą;
- * Į asmeninę laisvę ir neliečiamybę;
- * Į minties, sąžinės, religijos laisvę;
- * Dalyvauti visuomenės gyvenime, taikiuose susirinkimuose ir organizacijose;
- * Teisę laisvai reikšti savo pažiūras;
- * Mokyti pagal savo ge-

bėjimus ir poreikius;

* Gauti socialinę, pedagoginę ir psichologinę pagalbą;

* Organizuoti užklausinius renginius;

* Burtis į vaikų ir jaunimo organizacijas;

* Į nemokamą medicininę pagalbą įvykus nelaimingam atsitikimui mokykloje;

* Gauti visą mokykloje sukauptą informaciją apie save, dalyvauti, kai svarstomas elgesys;

* Į objektyvų savo darbo įvertinimą. Vertinimas negali būti grindžiamas asmeninių mokytojo simpatijų ar antisimpatijų principu;

* Nerašyti daugiau kaip dviejų kontrolinių darbų per vieną dieną;

* Būti informuotas apie savo teises ir pareigas.

Kiekvienas vaikas turi žinoti savo teises. Bet, nereikia pamiršti, kad yra ir pareigos!

Moksleivis turi:

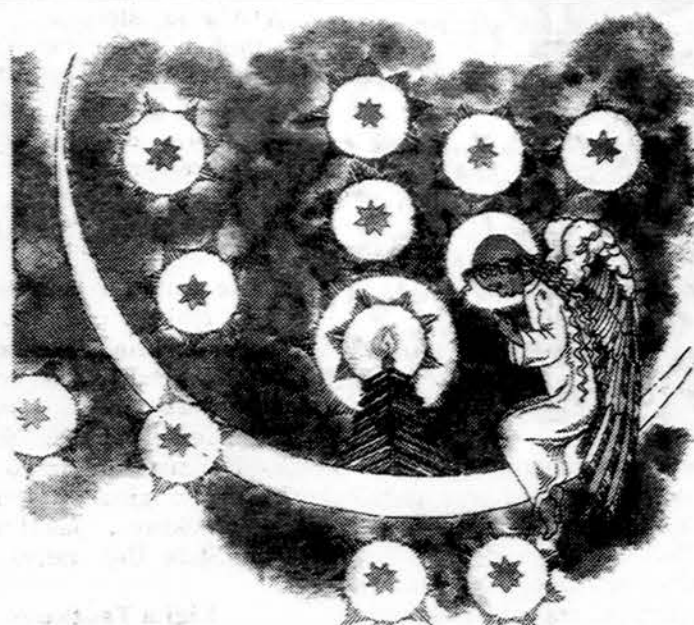
- * Laikytis priimtų elgesio normų mokymo, auklėjimo įstaigose, viešose vietose;
- * Tausoti kultūros ir istorijos vertybes, gamtą, visuomenės ir privačią nuosavybę.

ŠIAUDINUKAI

Jau nuo senų laikų sodiečiai (kaimo gyventojai) gamindavo įvairius šiaudinius dirbinius. Šiaudiniai papuošalai būdavo padaryti iš tikrų kvietinių arba ruginių šiaudų. Senais laikais sodžiaus vaikai iš šiaudelių varstė snais, žvaigždutes, darė paukščiukus, žvėrukus, leles ir juos per didžiąsias šventes – Kalė-

das kabindavo ant siūlų palubėse.

Kalėdiniai šiaudinukai šiais laikais dažniausiai gaminami iš baltų plastikinių šiaudelių. Galima daryti juos erdvinus, geometrinius pavidalu arba plokščiais sukljuoti pagal lietuvių ornamentikos pavyzdžius.

KALĖDŲ NAKTĮ

Kalėdų naktį angelai nemiega, –
Jie supa Jėzaus lopšį danguje.
Atbėgs vaikelis per vaikystės sniegą, –
Jį pasitiks švenčiausia Marija.

Kalėdų naktį šerkšnas puošia langus,
Ir neša žemę ant sparnai.
Užmigs vaikelis ant Marijos rankų
Ir bus šventi jo vaikiški sapnai.

Leonardas Gutauskas

KŪČIOS

Šią naktį gimė
Jėzus vaikelis,
Prie stalo meldžias
Mama, tėvelis.

Tėvelis laužo
Mums paplotelį,
Mama dalina
Po gabalėlį.

Ačiū Tau, Jėzau,
Už dovanėlę,
Sotink ir laimink
Mūs šeimynėlę.

Stasys Yla

KALĖDOS

Kalėdos, Kalėdos! –
liuliuoja varpai,
Kalėdos, Kalėdos,
dainuoja vaikai.

Ir žalios eglutės
prie apsnigto kelio
Viršūnės į dangų
šlamedamos helia.

Kalėdos, Kalėdos! –
jau eina pas mus,
jau lanko giružę,
laukus ir namus!

Vytė Nemunėlis

KOKIA KALĖDŲ DVASIA?

Kalėdos – nuostabus metas, apgaubtas paslaptingos, nuosirdžios meilės, geranoriško dėmesio žmonėms, padėkos žodžių, gražių šeimyninių jausmų. Vieni rašo pasveikinimus, kiti ruošia dovanėles, parodydami artimiesiems, kad jie tikrai labai brangūs. Puošiami miestai ir miesteliai, gatvės ir parduotuvių vitrinos. Daugelis Kalėdų vakarą susirenka prie šventinio stalo. Ne tik pavalgyti, bet ir pabendrauti, pasidalinti ne tik šventa duona, bet ir meile bei dėmesiu vienas kitam. Krikščioniška Kalėdų tradicija padeda žmonėms puoselėti tikėjimą, o šeimos santykius branginti kaip neįkainojamą vertybę.

Kita vertus liūdna ir apmaudu, kai šios šventės drabužiu bando apsilvilti godumas, noras pasipelnyti, pasileidimas ar kiti blogi dalykai. Tuomet suprantama, kaip trūksta tikrosios Dvasios šviesos, kad tamsa trauktųsi, o šviesa vis labiau šviestų žmonių sielose, šeimose, tautos kultūroje.

Tik krikščionys, būdami Kristaus sekėjai, gali perduoti visuomenei tikrąją Kalėdų dvasią, parodyti meilę ir gailingumą tiems, kas badauja ar serga, yra apiešti ar našlaičiai. Tikroji Kalėdų dvasia – meilė žmogui.

Lietuvoje vyksta krikščioniška akcija „Vaikų Kalėdos“, kuri moko dovanoti Kalėdų dvasią ir Evangelijos šviesą Lietuvos vaikams ir jų tėveliams, bei skleisti vertybes, kurias puoselėjo ištisos kartos Kristaus bažnyčios tikinčiųjų.

Kalėdų dvasia – davimo ir Dievo meilės dvasia.

PASIRUOŠKIME KALĖDOMS!

Kalėdinis vainikas

Išmokime, vaikai, pasidaryti kalėdinį vainiką.

Tam reikia:

1. Eglės arba pušies šakelių.
2. Storesnės vielos lankui.
3. Virvės ar plonos vielės šakelėms apsukti.
4. Plataus raudono kaspino.

Kaip daryti:

1. Storesnioji viela sulenkama rato forma.
2. Didesnės šakos rišamos prie vielos storesniu galu.
3. Visas šakas smarkiai priveržti prie rato.
4. Toliau rišamos mažesnės šakelės iš visų pusių. Jos taip pat priveržiamos virve ar plona viela.
5. Kai vainikas yra pakankamai tankus, jis apvyniojamas kaspinu. Vainikas užbaigiamas gražia kaspino kilpa.

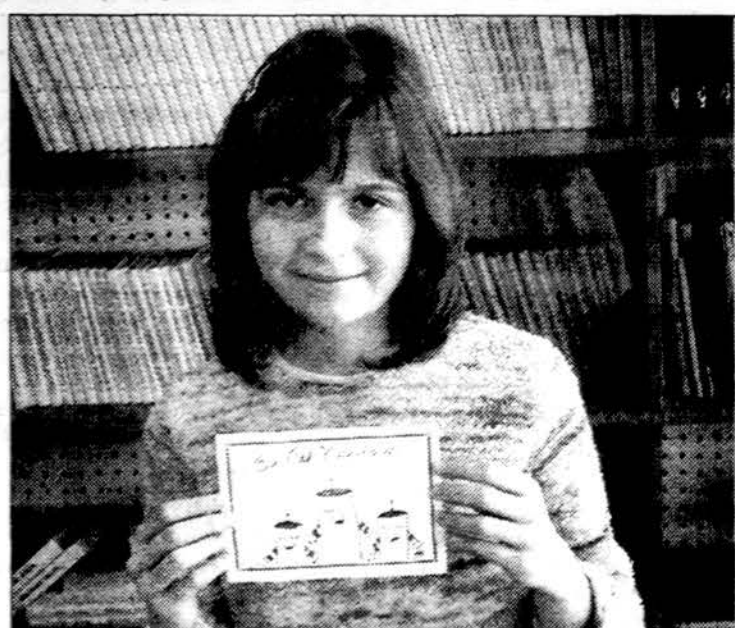

„KALĖDINIO ATVIRUKO“ KONKURSA ČIKAGOS LITUANISTINĖJE MOKYKLOJE

Čikagos lituanistinėje mokykloje lapkričio 15 dieną įvyko „Kalėdinio atviruko“ konkursas. Šventiniame piešinių konkurse dalyvavo visi norintys išreikšti savo meilinius sugebėjimus mokyklos mokiniai. Atvirutes Kalėdų tema jau antri metai vaikai piešia su dideliu noru, džiaugsmu ir pasižymėjimu. Akivaizdu, jog sprendžiant iš sunėstų atviručių gausos, Kalėdos – mylimiausia ir laukiamiausia visų vaikų švenčių šventė! Jose vaikai pavaizdavo ne tik savo stebuklingas svajones, slaptus troškimus, Kalėdų senelio atneštas dovanas, dovanėles, bet ir baltos žiemos teikiamas linksmybes, žaidimus. Kalėdinio pasaulio personazus kiekvienas įsivaiz-

duoja skirtingai, įdomiai, subtiliai ir nepakartojamai.

Renginio organizatoriai, tėvų komiteto nariai Mindaugas Bielskus ir Rasa Trečionienė pastebėjo, kad šiais metais konkursas vyko sklandžiau, įsitraukė daugiau vaikų, norinčių parodyti savo talentą. Beje, skirtingai nei praeitais metais (buvo sudaryta vertinimo komisija), šį kartą gražiausio kalėdinio piešinio nugalėtojai buvo renkami viešuoju – slaptu balsavimu. Rezultatų ilgai laukti nereikėjo, buvo išrinkti keturi konkurso laimėtojai: Kasparas Povilanskas, 4 skyrius; Eglė Daukšaitė, 4 skyrius; Simona Sidaugaitė, 4 skyrius (antri metai iš eilės); Justina Zakarauskaitė, 5 sky-

Eglė Daukšaitė.

grau, ne tik sniego prisnigta ant žemės, bet ir besmegenis stovi. Jo sagos iš akmenėlių padarytos. Mano Sniego senelis padeda Kalėdų seneliui dovanas daryti. Kalėdų rytą visi atidaro dovanas, labai įdomu, kokios tos dovanos, kuriam skirtos? Piešimas man yra laisvalaikio užsiėmimas. Aš nesitikėjau, kad laimėsiu, bet laimėjau!

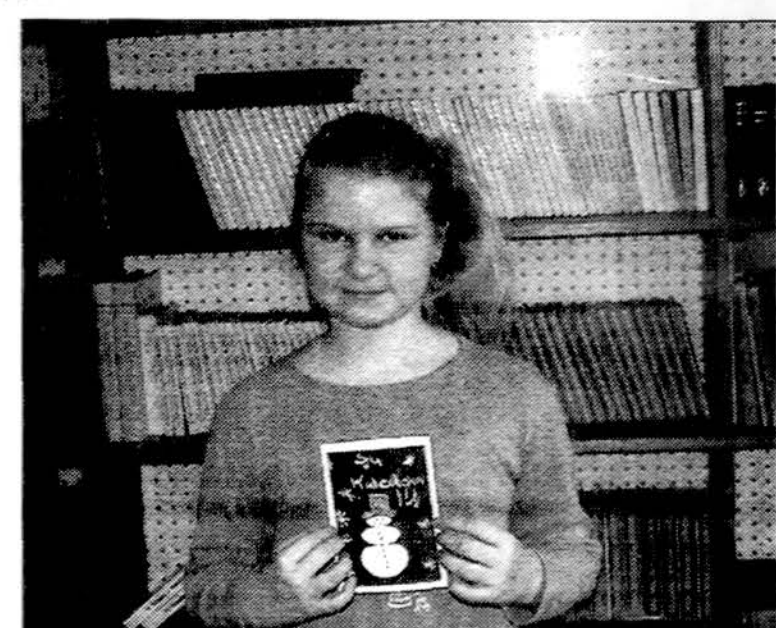
Justina Zakarauskaitė: „Aš pavaizdavau langą, kad Kalėdų senelis eidamas pro namus, pamatytų prie lango degančią žvakę, papuoštą eglutę ir užsuktą pas mane į namus. Žvakė simbolizuoja Dievą, Jėzų, kai jis gimė, arba šviesą tamsiame kelyje. Eglutė simbolizuoja grožį ir, pažūrėjus į jos papuošimą, pamatysi ką šeima gero, gražaus padarė. Eglutė – tradicinis simbolis, kurią mes puošime lietuviškais tradiciniais papuošalais, padarytais iš medžio, šiaudelių. Aš lankiau mokyklos dailės klasę. Man patinka piešti su flamas-teriais, pieštukais ir kreidelėmis. Nors dabar esu konkurso laimėtoja, negalvoju, kad nugalėsiu, bet tikėjau!“

Linkime Kasparui, Eglei, Simonai ir Justinai didelės sėkmės ne tik kuryboje, mokslo, bet ir gyvenime būti išradimais, energingais, puoselėjantiems gražias lietuvių Kalėdų tradicijas ateityje.

Kalbėjosi
Indrė Bartašiūnienė
ČLM atstovė spaudai

Kasparas Povilanskas

Simona Sidaugaitė.

Justina Zakarauskaitė.

TARP MŪSŲ KALBANT

NETIKĖTA 21 LIETUVIO ŽŪTIS (4)

Nepamiršamas žurnalistas Vladas Butėnas knygoje „Pennsylvanijos angliakasių Lietuva“ rašė: „Angliakasių šeimos labai bijodavo juodai apdengtų arklių traukiamų vežimų... Angliakasių žmonos, dukros ir sužieduotinės sėdėdavusios savo namelių priebutuose ir su baime stebėdavusios, į kuriuos namus juodi arkliai atitrauks vežimą ir išmes užmušto angliakasio lavoną“.

Anais laikais juodai apdengtų arklių tempiami vežimai buvo ir kitur veikusių anglių kasyklų neatskiriama dalis. Tačiau 1909 m. lapkričio mėn. Cherry miestelio kasykloje žuvusiems angliakasiams ir jų gelbėtojams nebuvo suteiktas toksai „paskutinis patarnavimas“. Visi užtroškę arba gaisro liepsnose žuvę žmonės buvo nulydėti tiesiai į kapines ir ten palaidoti. Tenai amžiną poilsį rado ir mirties pakirsti mūsų tautiečiai.

Mintimis grįžtant į seniai prabėgusias dienas, iškyla ne vienas klausimas. Pavyzdžiui, o kiek gi iš viso žuvo mūsų kiti, uždarbiaudami požemiuose veikusiose kasyklose?

Ankstyesniaisiais metais daugelis mūsų kaimo berniukų, atvykę į Naująją pasaulį, įsidarbinau kasyklose. Nepaisant neįprasto ir sunkiai pakeliamo darbo, mūsų tautiečiai „kalė“ pinigėlius, tikėdamiesi sau patiems, o taip pat ir savo prieauginių šviesesnio rytojaus.

Vartant Karen Tintori parašytos knygos „Trapped“ lapus ir sklandant Cherry

miestelio bibliotekoje sutelktą archyvinę medžiagą, aiškėja, kad daugelis pasirinko Cherry anglių kasyklą, pasitikėdami čionai veikusiais „moderniais“ įrengimais ir tikėdamiesi pelningesnio uždarbio.

Cherry ir apylinkių gyvenytojai daugiausia vertėsi žemės ūkio darbais, ūkininkai nekreipė rimtesnio dėmesio į požemyje užtiktus anglių klotus. Ilgainiui anglių kasimo galimybėmis susidomėjo St. Paul Coal Co. Šventojo Pavolo vardu pavadinta bendrovė ėmėsi praktiškų darbų. Nėdelsiant buvo pradėti ir 1904 m. užbaigti kasyklų įrengimai ir naujos gyvenvietės statybos darbai. Taipgi buvo nutiesta geležinkelio linija. Vietovė buvo pavadinta anglių kasimo bendrovės viršininko Cherry (James) vardu. Nutiesta geležinkelio linija pasinaudojo šimtai darbininkų, atvykusių į naujai atidarytą darbinę (kasyklą). Oficialus kasyklos atidarymas įvyko 1905 m. gruodžio 11 d. Teigiama, kad nuo 1906 m. pradžios kasdien pavykdavo iškasti apie 1,500 tonų anglių. Sunkiai dirbdami, vyrai uždirbdavo ne tik savo pragyvenimui, bet pajėgdavo (vieno daugiau, kiti mažiau) „užgnaužti“ pinigėlių „juodai dienai“. Tačiau nei darbdaviai, nei dirbantieji nerodė deramo dėmesio galimiems nelaimingiems atsitikimams. Deja, vieną dieną (kaip tyčia, artėjant Padėkos dienai) įvyko netikėta nelaimė. Tai atsitiko 1909 m. lapkričio 13-tosios vidurdienį.

Tuo metu požemyje dirbo 490 suaugusių vyrų ir nepilnamečių vaikų. Vieniems pavyko ištrukti, o kitiems buvo lemta užtroškėti arba žūti gaisro liepsnose. Tiesa, 21-nam angliakasiui pavyko ištrūkti iš užtroškėjęs maisto, vandens ir keletą dienų be jokios šviesos. Šie vyrai išsigelbėjo, pasitikėdami nepalaužiamu viltimi ir Viešpaties pagalba.

Šiandien galima kartoti ir mums (lietuviams) nesvetimus žodžius. Būtent: „Jie žuvo, kad kiti galėtų gyventi“. Įvykusi nelaimė įgalino daugybę pakeitimų ir naujų įstatymų įgyvendinimo. Įvykusi tragedija, įgalino darbininkų kompensacijos akto įteisinimą. Taipgi turėjo didelės įtakos mažamečių jaunuolių įdarbinimo uždraudimui.

1909 m. nelaimė yra plačiai aprašyta Karen Tintori knygoje. Nemažas nelaimės bylojantis medžiagos kiekis yra saugomas Cherry miestelio bibliotekoje. Šio miestelio kapinėse stovi žuvusiems angliakasiams pastatytas paminklas. Čia pat yra palaidota ir dauguma žuvusiųjų. Jų tarpe ir mūsų kiti. Vienas mūsų tautietis buvo palaidotas netoliese esančiame Spring Valley miestelyje. Čionai anksčiau gyveno keletas tūkstančių lietuvių ateivių. Jų prieauginis baigia išsiskirti.

St. Paul bendrovės anglių kasyklos veikimas buvo atnaujintas 1910 metų pabaigoje. Kasykla veikė iki 1927 metų, kuomet kilęs angliakasių streikas turėjo įtakos kasyklos uždarymui. 1929 m. kai kasyklos veikimas pateko į privačias rankas, o 1935 m. buvo galutinai sustabdytas darbas.

Šiais laikais kas penkeri metai rengiami kasykloje įvykusios nelaimės paminėjimai. Jų metu dalyvauja šimtai kasykloje dirbusių ir žuvusiųjų giminių bei jų artimesnių asmenų.

Kažin, ar nederėtų mūsų kaimams, gyvenantiems Čikagoje ar kitur, pravažiuojant pro Cherry, IL, „sustabdyti arklius“ ir pasidaryti miestelyje, kuriame beveik prieš šimtą metų gyveno, dirbo ir nelemtai mirė, kaip dabar įprasta sakyti, pirmabangiai lietuvių ateiviai.

Pabaiga

Petras Petrutis

NEPAKIRSTAS TROŠKIMAS GYVENTI

Liga visuomet ateina, lyg neparašytas svečias. Kartais ji įsibrauna į kūną iš lėto, kartais užgimsta kartu su žmogumi, bet sunkiausia yra staigi, nepagydoma liga, kuriai nebuvę rengtasi. Mūsų tubulėjančios technikos amžiuje vis dažniau matome invalido vežimėliuose jaunos gražios vaikinės ir merginos, pagyvenusias moteris ir vyrus. Deja, gatvės pasirodo tik stipriausieji. Tie, kurie išgyveno, kurie turėjo jėgų susitaikyti su pasikeitusiu gyvenimu.

Šie, 2003-ieji, metai Europoje paskelbti neigaliųjų metais. Lietuva taip pat įsijungė į šią akciją, kurios pabaigą vainikavo masiniai renginiai Kaune.

Kauno kultūros centre ir Sporto haleje dvi dienas vyksiančių švenčių ir konkursų nuotaikos galėjo pavydėti daugelis sveikų žmonių saviveiklos kolektyvų. Šių renginių organizatoriai pastebėjo, kad Europos neigaliųjų metais išaugo žmonių su negalia aktyvumas, pasitikėjimas savo jėgomis, atsirado nuosirdžių ir dosnių rėmėjų.

Trečioji respublikinė žmonių su negalia vokalinio ansamblių šventė-konkursas šį kartą vyko ne Rokuose, o

Kauno kultūros centre. Suvažiavusiems iš visos Lietuvos, šio renginio dalyviams talkino I. Vitkaus inžinerinio bataliono kariai, įnešdami žmones su vežimėliais į pastatą ar išnešdami iš jo.

Per trejus metus konkurse dalyvaujančių ansamblių gretos išaugo dvigubai — nuo 11 iki 22. Renginyje šį kartą dalyvavo ir dainuojamosios poezijos atstovai, folkloro bei populiarių muzikos ansamblių. Geriausio tradicinio vokalinio ansamblio vardą pelnė Panevėžio aklųjų kultūros namų ansamblis „Tonika“, o 1-ąją vietą — ansamblis iš Alytaus „Džiukija“. Folkloro ansamblių grupėje nugalėjo Lietuvos žmonių su negalia sąjungos Molėtų skyriaus „Radastelės“ savi-veiklininkai.

Kauno sporto haleje nuo pat vidurdienio šurmuliavo žmonių su negalia iš visos Lietuvos rankdarbių mugė. Kauniečiai ilgai stoviniavo prie Alinos Česaitytės iš Domeikavos atvirukų, paveikslėlių iš stiklo šukių. Netirpo smalsaujančių būreliai prie Akmenės rajono Ventos miesto neigaliųjų paveikslų iš žuvų kaulų, kauniškos bendrijos „Viltis“ narių rištų ir austų kilimėlių, minkštų vaikiškų

žaislų. Mažylių, atėjusių į renginį, dėmesį traukė didžiulės minkštos medžiaginės boružės. „Kodėl ši boružėlė šešiataske?“ — klausė su mama į renginį atėjęs mažasis kaunietis, kuris nepatingėjo suskaičiuoti juodos taškelius boružėlės sparneliuose.

Vaikų dėmesio sulaukė ir Gelgaudiškio specialiosios internatinės mokyklos moksleivių pasiūti bei prikimšti „sėdmaišiai“, Viljampolės vaikų ir jaunimo pensionate sukurta žaislai Kalėdų eglutei. Vaikų mamos tuo metu aktyviai, žvelgdamos į paveikslėlius, sukomponuotas iš augalų sėklų, į atvirukus su užuolaidų tinklėlyje išsiuvinėtais ornamentais.

Pirkejų gausa visus nurogė Kauno maisto pramonės mokyklos būsimieji virėjai ir duonos kepejai — konditeriai, vieninteliai prekiaavę konditerijos gaminiais.

Saviveiklos kolektyvų koncerto metu žiūrovai įsitikino, kad kurtieji gali dainuoti, akli — groti, sėdintieji ratukuose — šokti. Vakare žmonėms su negalia ir miesto visuomenei koncertavo profesionalūs estrados dainininkai ir grupės.

Milda Zinevičiūtė
Kaunas

„ARMONĖLĖS TĖKMĖ“

1956 m. Velykos — lietuviai Gulago salyne. Iš B. Latvio albumo.

Taip vadinasi Bronislovo Latvio, buvusio politinio kalinio, knygelė, išleista 1997 metais ir skirta žmonai Irenai. Knygelė susideda iš dviejų dalių: trumpos biografijos, Sibiro kanių aprašymo ir eilėraščių rinkinio.

Knygos pavadinimas pasirinktas neatsitiktinai. Bronislovas Latvys gimė 1932.01.03 dieną Mikacių kaime prie Armonėlės upelio. Eilėraštyje „Upelio vingis“ atsispindi vaikystės nostalgija.

Ateina laikas kiekvienam
Kai atmintis taip
susilpnėja,
Kartais pamiršti kur
buvai,
Ir nerandi kur ką padėjai.

Bet tie vaikystės man
vaizdai,
Su manimi jie vis
keliauja...
Tas kaimas — vienkiemis
veliau,
Manęs palikti nesiliauja.

Išardė kaimą Mikacių,
Neliko kelio nei takelio,
Bet mintyse aš jį matau
Šalia vingiuojantio
upelio.

Prisimenu upelį tą,
Jo vandenį toki tyrą,
Mes prausėmės ir gerėm jį,
Lyg tą gyvybės elektrą.

Kur Jūs, brangieji
Mikacių?
Kur kaimas, stovintis prie
kelio...

Nebėra kaimo, nei
žmonių,
Ir pakeista vaga upelio...

Gimęs daugiavaikėje šeimoje, anksti netekęs tėvo, Bronislovas kentė sunkią, pilną nepriteklių vaikystę. 1950 metais aštuoniolikmetį Bronių, kartu su mama Juzė, areštavo. Bronislovas Latvys ir jo mama Juzė Latvienė buvo apkaltinti, kaip partizanų ryšininkai ir ištremti į Sibirą. Ten, Taišeto lageryje (Irkutsko sritis), kaip ir daugelis to meto tautiečių, kentė baisiausių šalti, badą ir sunkų, alinantį darbą.

1956 metais grįžęs į Lietuvą, baigė Vilniaus universitetą, kur įgijo statybos ekonomikos specialybę, vėliau vedė, susilaukė dviejų dukrų

Latvių šeima 1970 m. Tėvai — Irena ir Bronius, dukrėlės — Silvutė ir Aušrelė.

KALBĖKIME ANGLIŠKAI

Paruošė Aušrelė Sakalauskaitė

Sixth lesson (Sikštė lesson) — Šešta pamoka.

Seeking help (siking help) — Ieškant pagalbos.

Excuse me, but maybe you can help me? (Ekskjuz my, bat meiby ju ken help my?) — Atsiprašau, bet gal galite man padėti?

Yes. What can I do for you? (Jes. Uat ken ai du for ju?) — Taip. Kuo galiu jums padėti?

My purse is missing. It disappeared on the bus. (Mai piurs iz mising. It disaprd on tha bas) — Mano

rankinukas (piniginė) dingio. Jis prapuolė autobuse.

Did you have much cash in your purse? (Did ju hev mac keš in ju piurs?) — Ar savo rankinuke (piniginėje) turėjote daug pinigų?

No, just a couple of dollars, but I had my driver's license, a credit card and my passport. (Nou, džiast a kapl of dalers, bat ai hed mai draivers laisens, a kredit kard, end mai psport) — Ne, tik pora dolerių, bet aš turėjau savo vairavimo teises, kredito kortelę ir savo pasą.

You will have to notify the police about your loss. (Ju uil hev tu notifiat tha polys about ju los) — Jūs turėsite apie savo praradimą pranešti policijai.

Okay, but what do I do about my credit card and passport? (Okey, bat uat du ai du about mai kredit kard end psport) — Gerai, bet ką aš turiu daryti dėl savo kredito kortelės ir paso?

You will have to call the credit company and cancel your credit card. (Ju uil hev to col tha kredit kard kampa ny end kencel ju kredit kard) — Jūs turėsite paskambinti savo kredito kortelės įstaigai, kad padarytų kortelę negaliojančią.

And what do I do about my passport? (End uat du ai

du about mai psport) — O ką aš turiu daryti dėl paso?

You have to go to the consulate and report it. (Ju hev tu gou tha cansulet end report it) — Jūs turite nuvykti į konsulatą ir jiems pranešti.

Will the police help me get a new drivers license? (Uil tha polys help my get a nju draivers laisens) — Ar policija padės man gauti naujas vairavimo teises?

I don't know, but they will tell you what to do. (Ai dont nou, bat they uil tel ju uat tu du) — Nežinau, bet jie pasakys, ką turite daryti.

Thank you for all your help. (Thenk ju for ol ju help) — Ačiū už visą jūsų pagalbą.

ir vieno anūko. Didžiausias džiaugsmas B. Latvio gyvenime buvo, kai Lietuva atgavo nepriklausomybę. Gaila, kad jo mama, amžinatilsi, taip ir nesulaukė šios šviesos, išsėjotos dienos. B. Latviui, nepriklausomybės metais buvo suteiktas Laisvės kovų dalyvio statusas, taip pat jis įstojo į Politinių kalinių sąjungą.

Nors Sibiras ir sužlugdė Bronislovo sveikatą, tačiau optimizmo ir poetinės gyslės nesugebėjo užgesinti. „Armonėlės tėkmėje“ surinkti eilėraščiai, apdainuojantys B. Latvio tėviskę, partizanų drąsą. „Didžiosios kovos partizanams“:

Kur jūs, brangieji mūsų
broliai,
Spygliai, Krantai ir
Jazminai?
Kur Jūsų šlamantys
pulkai —
Didžioji kovoj Jūs
laisvę gynėt.

Jūs likot mūsų atminty
Tokie jauni, tokie tvirti,
Mūsų brangieji — Ažuolai,
Klevai ir Uosiai, ir Beržai.

Jūs kriot nelygių kovoj
Nuo raudonųjų
žmogžudžių.
Ir Jūsų kūnus dar ilgai
Jie sparde kerziniu batu.

Prabėgo daugelis dienų
Bet nepamirštam brolių tu,
Kurie už laisvę Lietuvos
Kraujų aplaistė žemę jos.

Ir ta kova buvo žiauri,
Išliko ilgai mums atminty.
Ir mūsų kartos niekados
Neleis užmiršt didžios
kovos!

B. Latvio eilėraščiai ir straipsniai dažnai spausdinami laikraščiuose „Tremtinys“ ir „Laisvės kovų archyvas“. Taip pat nei vienas jubiliejus ar šventė neapsieina be Bronislovo sukurto ketureilio, kuris sugrąžina ne vieną širdį. Kaip šeimoje, taip ir politikoje, Bronislovas išliko tvirtas ir ištikimas savo idealams. Šiais metais, švėsdamas savo 73 gimtadienį, Bronislovas Latvys gali pasidžiaugti savo darnia šeima. Budamas pensininku ir turėdamas daugiausia laisvo laiko, Bronislovas atrado dar vieną hobį — kulinariją. Jis dažnai pradžiugina šeimą lietuvišku kugeliu ar raugintų kopūstų sriuba. Tačiau didžiausias dabartinis jo rūpestis ir džiaugsmas yra anukas Mantas, kuriam jis skiria visą savo laisvą laiką, mokydamas Lietuvos istorijos ir skiepydamas meilę savo tėvynei.

Aušra Kinkienė
(vyresnioji dukra,
viešinti Čikagoje)

Lietuvos vyskupai: prezidento krizė virsta visuomenės krize

Atkelta iš 1 psl.

„Kiekvieną dieną mažėjo vilčių, kad didelės visuomenės dalies pagarba ir pasitikėjimas prezidentu dar galėtų būti atkurtas“, rašoma vyskupų kreipimesi į R. Paksą.

Pasak jų, susiklosčiusi padėtis iš prezidento reikalavo ryžtingai apsispręsti tiesos saikymui, tačiau žmonėms taip ir nebuvo atvirai paaiškinta, kodėl jis naudojosi parama ir patarimais asmenų, ant kurių krenta sunkūs įtarimai.

Vyskupai pastebi, kad „likus metams iki rinkimų, miestuose bei miesteliuose pradeda rinkiminė kampanija gresia krikščionims deramą Kristaus gimimo šventės laukimą pakeisti emocijų kurtymu ir apsišumdymais salų prieangiuose“.

Vyskupai ragina Lietuvos gyventojus nepasiduoti „nuolatinėi demagogijai, neatsakingai svaidomiems pažadams, o ypač — pykčiui“, kuri, anot vyskupų, siekiama išprovokuoti beatodairiškais kaltinimais, metamais ištisoms visuomenės grupėms

— jaunimui, inteligentams, miestiečiams ir svarbioms demokratinės valstybės institucijoms — Seimui, žiniasklaidai.

„Brangieji, neleiskite išsibūti valstybės laivo, susigundę vilionėmis partijų, kurios tik vaker atsiradę dar ne piršto nepažindino, o jau pelno populiarumą, išnaudodamos jūsų skausmą ir nepriteklus. Sąžiningai savęs paklauskite, ar nors vienas, lengvai žadėjęs, ką nors tęsė“, rašoma vyskupų kreipimesi.

Ketvirtadienį lankydami Kauno arkivyskupijos kurijoje, kardinolas Audrys Juozas Bačkis sakė, kad, jei prezidentas, „atsižvelgdamas į savo sąžinę ir atsakomybę už visus Lietuvos žmones, o ne tik dalį jų, priimtų ryžtingą sprendimą, tokiu būdu jis atneštų ramybę ir padovano-tų Lietuvai gražią Kalėdų dovaną“.

Jis taip pat pasakė, jog gera prezidento Kalėdų dovana būtų ir jam skirta laiško nuo kardinolo ir Kauno arkivyskupo Sigito Tamkevičiaus paviešinimas.

BNS korespondento paprašytas patikslinti, ar tai reiškia,

jog hierarchai pasisako už prezidento atsistatydinimą, kardinolas atsakė, jog R. Paksas turi „atskleisti visas kortas ir pasakyti tiesą, nes dabar jis to visiškai nedaro“.

Tuo tarpu arkiv. S. Tamkevičius spaudos konferencijoje teigė, jog Bažnyčia dabartinėje politinėje situacijoje negali likti nušalyje.

„Mes vengėme vengiamie dalyvauti politinėse kovose, palai-kyti kurią nors partiją, nenorime niekam būti vėliava, bet tai, kas vyksta šiandien, paliečia didžiąją žmonių dalį, o dauguma jų yra katalikai, ir mes, ganytojai, negalime būti abejingi. Čia ne kišimasis į politiką, bet mūsų pastanga padėti Lietuvos žmonėms susiorientuoti, kai jie kasdien vis labiau ir labiau kiršinami, supriešinami. Jei šito nepadarytume, manau, darytume nusikaltimą“, kalbėjo arkivyskupas.

Mazdaug 80 proc. Lietuvos gyventojų laiko save katalikais.

Paties prezidento R. Pakso

šeima atvirai demonstruoja pama-dumą.

Regioninei žiniasklaidai prezidentas pranešė apie siūlytą kyši už jo atsistatydinimą

Atkelta iš 1 psl.

dėjusių pastangas sutrukdyti vizitą į JAV, pavardes pasakyti atėjus laikui.

Aš įvardinsiu visas pavardes ir tų žmonių, kurie skambino į Vašingtoną dar prieš skandalą, kad nevyktų susitikimas su George Bush'u, ir tų žmonių, kurie dar prieš skandalą skambino į JAV ambasadą čia Lietuvoje, ir tų žmonių, kurie suplanavo šitą skandalą, atnešusi

labai neigiamas pasekmes, ir tų, kurie pateikė tą subtilų pasiūlymą. Ateis laikas, aš tą padarysiu“, kalbėjo R. Paksas.

Prieš prezidento susitikimą su regionų žiniasklaida ketvirtadienį vyko jo pokalbis su Lietuvos generaliniu prokuroru Antanu Klimavičiumi. Žurnalistų paklaustas, kaip jis vertinąs pasirodžiusius pranešimus apie tai, kad prezidentui siūlomas kyšis už atsistatydinimą, A. Kli-

mavičius sakė nekomentuojąs žiniasklaidos pranešimų. „Jei toks faktas būtų, tai mes rastume įvertinimą ir Baudžiamajame kodekse, tačiau aš tokio fakto nežinau“, sakė A. Klimavičius. Pasak generalinio prokuroro, jam tokio fakto prezidentas per susitikimą neminėjo. „Mes nepradėdame išteis-minio tyrimo vadovaudamiesi žiniasklaidos pranešimais“, sakė A. Klimavičius.

Lietuvai gresia tarptautinė užmarštis

Atkelta iš 1 psl.

„Rolandas Paksas ištis yra svetimkūnis Europoje ir ji reikėtų traktuoti, kaip praeityje traktuotas slovakių premjeras boksierius Vladimiras Mediaras“, tokią „rimtą mąstantių“ Europos politikų mintį cituoja E. Vareikis.

ES ir NATO už demokrati-

jos normų pažeidimus izoliavo „kietos rankos“ politiką, nors ir populiarią premjerą V. Mediarą. Jis tuomet neatsistatydino, remdamasis savo populiarumu, bet Slovakijai nebuvo pakviesta į pirmąją NATO plėtros bangą, Europos Komisija jai davė nedemokratinės valstybės vardą.

Pasak E. Vareikio, tokia

nuomonė apie Lietuvą ir jos prezidentą R. Paksą tarp Europos politikų dar nėra vyraujanti, tačiau ateityje, jei skandalas tęsis, tapsianti itin pavojinga. Tuo tarpu JAV ambasadorius Lietuvoje Stephen Mull ketvirtadienį Lietuvos radiui teigė nepastebįs tarptautinės Lietuvos izoliacijos požymių.

Prezidentūros skandalo „herojų“ veikla bus išaiškinta

Atkelta iš 1 psl.

R. Smailytė taip pat bendra-vo su buvusiu prezidento pata-rėju nacionalinio saugumo klausimais Remigijumi Aču.

Seimas taip pat prašo valstybės ir savivaldybės institucijų ir įstaigų vadovų įvertinti Valstybės saugumo departa-mento pažymoje ir Seimo laikinosios tyrimo komisijos išvado-se minimų pareigūnų veiksmus, bei siūlo Generalinei prokuraturai ir kitoms teisėsaugos institucijoms iširti galimus įstaty-mų pažeidimus, susijusius su

Seimo laikinosios tyrimo komi-sijos nagrinėjais klausimais.

Dėl tyrimo komisijos išvado-se minimų Valstybės sienos ap-saugos tarnybos vado generolo Algimanto Songailos veiksmų Vidaus reikalų ministerija yra pradėjusi tarnybinį patikrinimą. Komisija nustatė, jog R. Smailytės prašymu A. Songaila per valstybės sieną be eilės praleisdavo abejotinos reputacijos asmenis.

Pats VSAT vadas komisijos posėdyje teigė nežinojęs, kas vyksta be eilės praleidžiamais

automobiliais.

Seimas taip pat pasiūlė parla-mento vadovybei sudaryti darbo grupes Rinkimų, Politi-nių kampanijų finansavimo kontrolės, Seimo laikinių tyri-mo komisijų įstatymų, taip pat įstatymų, reglamentuojančių teisėsaugos institucijų vadovų skyrimo tvarką, pakeitimo įsta-tymų projektams parengti.

Seimo priimta nutarimą Liberaldemokratų frakcijos narys Algimantas Matulevičius įvertino kaip „raganų medžioklę“.

Parduotuvėse — lietuviškais ženklais pažymėta lietuviška produkcija

Atkelta iš 1 psl.

Pasak jo, parduotuvėse dau-gėja tarptautinių bei užsieninių pavadinimų prekių. Tačiau kar-tu vis daugiau vartotojų ieško

lietuviškų produktų su tauti-niais pavadinimais.

Baltijos valstybių mažme-ninės prekybos grupė „CBA Ai-be“, kuriai priklauso prekybos

tinklai Lietuvoje ir Latvijoje, per dešimt mėnesių pasiekė 515,7 mln. litų apyvartą — 43 proc. didesnę nei tuo pačiu 2002 metų laikotarpiu.

Teikimą dėl apkaltos prezidentui pasirašė 46 Seimo nariai

Atkelta iš 1 psl.

ir Naujosios sąjungos, opozici-nių Liberalų ir centro bei Tėvynės sąjungos - konservatorių, tarpinės pozicijas užimančios frakcijos ir Naujosios demokra-tijos partijų frakcijų atstovai.

Pirmieji siūlymą surengti apkaltą pasirašė ją rengusios darbo grupės nariai — Raimon-das Šukys, Julius Sabatauskas, Andrius Kubilius ir Alvydas Sadeckas, taip pat valdančiosios Socialdemokratinės koalicijos frakcijos seniūnė Irena Šiaulienė, Liberalų ir centro frak-cijos seniūnas Eligijus Masulis ir valdančiosios Naujosios sąjun-gos (NS, socialliberalų) frakcijos pirmininkas Alvydas Rama-nauskas.

Vieni pirmųjų siūlymą pra-

dėti prezidentui apkaltą pasi-rašė Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjungos ats-tovai Ramūnas Karbauskis ir Antanas Baura.

Šios partijos pirmininkė

parlamentarė Kazimiera Prunskienė iki šiol kritikavo siūlymą pradėti apkaltą.

Nors šių parašų pakanka Seime skelbti prezidento ap-kaltai, jie toliau bus renkami. Parašus ketinama rinkti iki antradienio. Tikimasi, jog siūly-mą pradėti apkaltą parems ir Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas.

Prezidentui nušalinti reikia

ne mažiau kaip 85 balsų.

Iš viso šiuo metu Seime yra

137 parlamentarai, keturios

vietos yra laisvos.

Surinkus parašus, jie bus pateikti Seimui, kuris, tikimasi, jau kitą savaitę sudarys specialią komisiją, kuri nustatys, ar yra pagrindas apkaltai.

Valdančiųjų ir opozicinių frakcijų sudarytos darbo grupės parengtame siūlyme paskelbti apkaltą prezidentas kaltinamas šurkščiau pažeidęs Konstituciją ir sulaužęs priesaiką pagal šešis punktus. Siūlyme pradėti ap-kaltą nurodoma aplinkybė, jog prezidentas ir melavo.

Apkaltos prezidentui auto-riai remiasi Seimo patvirtinto-mis parlamentinės laikinosios tyrimo komisijos išvadomis, ku-rios teigia, jog prezidentas R. Paksas „buvo ir yra pažeidžia-mas“, ir tai kelia grėsmę Lietu-vo saugumui. (BNS)

A + A
MARIJA SEDLECKIENĖ
SABUKONIENĖ BUJOKIENĖ

Mirė 2003 m. gruodžio 10 d., sulaukusi 90 metų. Gimė Žiezmaruose, Lietuvoje. Į Čikagą atvyko 1960 m., gyveno ir Clevelande.

Nuliūdę liko: dukterys Birutė Laniauskienė su vyru Ancium ir Audronė Greiner su vyru William, vaikaičiai ir provaikaičiai bei kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje.

Velionė bus pašarvota šeštadienį, gruodžio 13 d. nuo 8:30 v.r. iki 10:30 v.r. Modell Funeral Home, 7710 South Cass Ave., Darien, IL, kur bus ryto šermentys. 11 val. ryto bus laikomos šv. Mišios Our Lady of Peace bažnyčioje, 701 Plainfield Rd., Darien, IL. Po šv. Mišių a.a. Marija bus palaidota šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Jei kas norite aukoti, vietoje gėlių prašome aukoti „Vaiko vartai į mokslo“ organizacijai arba „Saulutei“.

Nuoširdžiai kviečiame gimes, draugus ir pažįsta-mus dalyvauti šiose šermentyse ir laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Modell Funeral Home, tel. 630-852-3595.

A + A
SALOMĖJA KAKŠTEINIENĖ
PETRAVIČIŪTĖ

Mirė 2003 m. gruodžio 10 d., sulaukusi 91 metų. Gyveno Aurora, Illinois.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 51 metus. Nuliūdę liko: dukros Adelė Vizgirdienė ir vyras Pet-ras, Irena Moritz, vyras Wayne. Anūkai Renata Boone, vyras Kirk, dr. Paulius Vizgirda su žmona dr. Marga-ret, Steven Moritz su žmona Alma ir Katherine Moritz, keturi proanūkai ir kiti giminės.

Velionė pašarvota pirmadienį, gruodžio 15 d. nuo 3 v. p.p. iki 8 v.v. The Daleiden laidojimo namuose, 220 M. Lake St., Aurora, Illinois.

Laidotuvės įvyks antradienį, gruodžio 16 d. Iš laido-jimo namų 9:30 v.r. velionė bus atlydėta į St. Joseph bažnyčią, kurioje 10 v.r. bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių velionė bus palaidota šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimes, draugus ir pažis-tamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

The Daleiden Mortuary, Tel. 630-898-8635 arba 631-5500.

Skaudžios netekties valandoje mylimai motinai

A + A
GENOVAITEI VISKANTIENEI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą sūnams ZIG-MUI ir ROMUI bei jų šeimoms.

Los Angeles Filisterių Skautų skyrius

Žymiajai lietuviškosios išeivijos kulinarei

A + A
STEFANIJAI STASIENEI

Aukščiausiojo pašauktai į Amžinybę, jos vyrui HENRIKUI, dukrai INGRIDAI BUBLIENEI su šeima ir artimiesiems, reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liudime.

Teresė ir Algimantas Gečiai

PERKA

Pirktime naudotą pianiną. Skambinti po 6 v.v. arba palikti žinutę. Tel. 773-581-2838.

IŠNUOMOJA

Woodridge išnuomojami 1-2 mieg. naujai suremontuoti butai. 1 mieg. — \$607; 2 mieg. — \$682. Tel. 630-910-0644, Jana.

Savo namuose priimu gyventi ar laikinai pagloboti vienišus, pagyvenusius žmones, kuriems reikalingas rūpestingas, malonus patarnavimas, jauki namų šiluma. Ligoniams suteikiama medicininė priežiūra, gera slauga. Laukiame jūsų skambučio tel. 773-934-3092.

SIŪLO DARBA

Re Royal Homecare Agency, Inc. We provide The Babysitter, Elderly Care, Housekeepers With No Agency Fee Tel. English and Polish 847-208-1472 Tel. Lithuanian, Polish, Russian 708-430-3983; 630-670-8336.

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608 (773) 847-7747

Stephen M. Oksas, President

Patarnaujam Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 95 Metus.

A + A
GENOVAITĖ VISKANTIENĖ

Mirė 2003 m. gruodžio 7 d., Los Angeles, CA, sulau-kusi senatvės.

Gimė Lietuvoje, Islandžių kaime, Marijampolės apskrityje. Gyveno Čikagos Marquette Parke, Brighton Parke ir Vokietijoje.

Nuliūdę liko: sūnus Romas su žmona Birute ir sūnus Zigmąs su žmona Birute; anūkai Renata, Vitas, Tadas, Paulius, Tomas ir Diana su šeimomis; proanū-kai Lukas ir Sara. Lietuvoje liko brolis Zigmąs Vinickas su žmona Ale.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, gruodžio 13 d., 10:30 val. ryto. Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių a.a. Geno-vaitė bus palaidota šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Chicago, IL.

Šeimos pageidavimu, aukas galima siųsti Lietuvos Dukterų draugijai, 2735 West 71 Street, Chicago, IL 60629.

Nuoširdžiai kviečiame draugus ir pažįstamus daly-vauti laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Mylima mama, uošvė, močiutė, promočiutė ir sesuo

A + A
Dr. JUSTINA ŽIMKUTĖ
ŽIRGULIS

Mirė 2003 m. gruodžio 7 d., Los Angeles, sulaukusi 88 metų.

Gimė 1914 m. gruodžio 21 d. Lietuvoje, Brunupyje, Telšių apskrityje.

Nuliūdę liko: duktė Dalia Le Renard su vyru Jean-Louis, sūnus Robert Žirgulis gyvenantys Los Angeles, sūnus Allan Žirgulis su žmona Fenny Opbrock, gyvenantys Houston; anūkai ir proanūkai; sesuo Zuzana Balciūnė, gyvenanti Kaune, Lietuvoje; pusseserės Ada Misiulienė su šeima, Janina Peseckienė su šeima ir Da-nutė Kochanskienė su šeima, gyvenančios Amerikoje. Laidotuvės privacios Lucerne Valley.

Nuliūdę artimieji

Dalia Le Renard, 153 Granville Ave., Los Angeles, CA 90049.

Tobulai Viešpaties ramybei priglaidus daugelio dešimtmečių mūsų bičiulių

A + A
CEZARĮ SURDOKĄ,

vienišumoje likusiai jo žmonai STASEI ir sūnui LINUI su šeima, reiškiamo užuojautą.

Volertai

PASLAUGOS

STATE FARM INSURANCE AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Auksė S. Kane kalba lietuviškai. FRANK ZAPOLIS 3208 1/2 West 95th Street Tel. 708-424-8654/773-581-8654

AGS Šildymas Šaldymas 6556 S. Kedzie Chicago, IL 60629 Prekyba, instaliavimas, aptarnavimas — Licensed — Bonded — Insured — Val per para — FREE ESTIMATE 773-778-4007 773-531-1833

DĖMESIO! DĖMESIO! Neseniai atvykote, ieškote darbo ar buto, tačiau skelbtis laikraščioje brangiai kainuoja? Ne bėda. DRAUGAS jūsų skelbimą išspausdins nemoka-mai. Tereikia paskambinti tel. 773-585-9500 ar užsukti į DRAUGO administraciją adresu 4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629.

NEKILNOJAMASIS TURTAŠ

Century 21 Pro-Team Bus.: 708-361-0800 Voice Mail: 773-854-7820 Fax: 708-361-9618 E-mail: d.i.mayer@worldnet.att.net DANA ŠČERBAITĖ MAYER Jei norite parduoti ar pirkti namus mieste ar priemiesčiuose, kreipkitės į DANUTĘ MAYER. Profesionaliai ir sąžiningai patarnauja nuo 1986 m. Nuosavybių įkainavimas veltui.

GREIT PARDUODA

Landmark properties Bus. 773-229-8761 Res. 708-425-7160 Mobil 773-590-0205 Pager 630-314-4330

RIMAS STANKUS

• Čikagoje ar priemiesčiuose • Greitas ir sąžiningas patarnavimas • Nuosavybių įkainavimas veltui • Tarpininkaujame gaunant paskolą • Pensininkams nuolaida

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Beverly Shores lietuvių klubas primena, kad senoje South Shores traukinio stotyje (prie 12 kelio sankryžos) yra įkurtas miestelio muziejus, kuriame yra įv. žinių apie čia gyvenusių lietuvių įnašą į miestelio istoriją. Šiais metais muziejuje yra šiaudinukais puošta lietuviška Kalėdų eglutė, kurią dabino Ada Sutkuvienė, N. Vaznelienė, D. Bartkienė, M. Ambrozaitienė ir D. Noreikienė. Muziejus atidarytas šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 1 iki 4 v.p.p. taip pat šiame muziejuje, gruodžio 16 d., 6:30 v.v., prof. Kenneth J. Schoon pristatys savo knygą „Calumet Beginnings“, kurioje aprašoma pietinių Michigan ežero krantų istorija geologinių ir gyventojų atžvilgiu.

Algirdas Titus Antanaitis, Lituanistikos instituto ilgametis narys, literatūros kritikas mirė 2003 m. spalio 25 dieną. A. T. Antanaitis plačiai bendradarbiavo lietuviškoje spaudoje, buvo satyrinio teatro „Antras kaimas“ aktyvus rėmėjas, VDU dėstytojas.

Juratė Lauksminienė, muzikos mokslo baigusi Klaipėdos universitete, veda Pal. Jurgio Matulaičio misijos chorą ir yra pagrindinė tradicinio kalėdinio koncerto muzikinės dalies vadovė. J. Lauksminienės paruošta programa sušildys kiekvieną lietuvišką širdį. Apsilankykite gruodžio 14 d. Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje 1:30 v.p.p. Bilietus galima įsigyti PLC bažnyčios vestibulyje, arba užsisakyti tel. 815-836-1845.

Trečiąjį advento sekmadienį, Jėzuitų koplyčioje gruodžio 14 d. 10 v.r. – vaikų, jaunimo ir jaunų šeimų šv. Mišios. Pamaldoms vadovaus ir atsisveikinimo pamokslą pasakys t. Kazimieras Ambrašas, SJ. Dekojame t. Kazimierui už nuširdų pastrečių metų darbą Jėzuitų koplyčioje.

Ketvirtąjį advento sekmadienį, gruodžio 21 d. 10 v.r. susitaikymo pamaldoms vadovaus Jėzuitų magistras t. Algimantas Gudaitis SJ. Kalėdų pirmą dieną, gruodžio 25 d., prkartelės pašventinimas ir šv. Mišios 10 v.r.

Gruodžio 28 d., paskutinį šių metų sekmadienį, 10 v.r. – šv. Mišios vaikams, jaunimui ir jaunoms šeimoms. Po šv. Mišių – padėkos programa Kudikėlių Jėzui. Vaikai ir su-

augė skaitys, giedos, muzikuos. Po koncerto visi renksis Jėzuitų svetainėje pabendra-
vimiui.

Ziono lietuvių liuteronų bažnyčia kviečia kartu švęsti Kalėdas. Ketvirtą advento sekmadienį, gruodžio 21 d. 10 v.r. bendros pamaldos vokiečių, anglų bei lietuvių kalbomis. Po pamaldų sekmadienės mokyklėlės vaikų „Kalėdų eglutė“ ir pietūs parapijos salėje.

Kūčių vakarą, gruodžio 24 d. 5:30 v.v. bendros pamaldos. Pamokslai sakomi lietuvių ir anglų kalbomis.

Kalėdų rytą, gruodžio 25 d., 10 v.r. bus pamaldos anglų kalba, o 11 v.r. lietuvių kalba.

Pirmą Kalėdų sekmadienį, gruodžio 28 d. pamaldos vyks įprastu laiku: 9 v.r. vokiečių, 10 v.r. anglų, 11 v.r. lietuvių kalbomis.

Naujųjų Metų išvakarėse, gruodžio 31 d. 5:30 v.v. – pamaldos anglų kalba.

Pedagoginio Lituanistikos instituto tradicinės Kūčios vyks Jaunimo centro kavinėje gruodžio 13 d., šeštadienį, 12 v.p.p. Bus trumpa programa, vaišės, kaledinės giesmės. Maloniai kviečiami buvę ir dabartiniai dėstytojai, studentai, tėveliai ir rėmėjai. Del informacijos skambinti Mildai Šatienai, tel: 708-409-0216.

Gruodžio 14 d., sekmadienį, po šv. Mišių 11 v.r. Jaunimo centro kavinėje vyks atsisveikinimas su kunigu Kazimieru Ambrašu, kuris sugrįžta į Lietuvą.

RENGINIAI PLC

Pasaulio lietuvių centre, didžiojoje salėje, gruodžio 21 d. 12:30 v.p.p. vyks Kūčių-Kalėdų pabėdavimas. Stalus arba pavienes vietas užsisakyti galima pas Aldoną Palekienę tel: 708-448-7436. Maloniai kviečia Pasaulio lietuvių centro renginių komitetas.

Pasaulio lietuvių centras kviečia visus į Naujųjų 2004 metų susitikimą, kuris įvyks šių metų gruodžio 31 d. PLC Didžiojoje salėje. Skambės linksma muzika, kurią atliks muzikinė grupė „Kaukas“. Svečiai vaišinsis kokteiliais, pradžią 8 v.v., vakarienė 9 v.v., veiks nemokamas baras. Informacija ir bilietų užsakymas tel: 630-257-8787.

FILATELIJOS PARODĄ APŽVELGUS

Filatelistų draugijos „Lietuva“ LITHPEX XXIX parodos, vykusios spalio 24-26 d. Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje, Čikagoje, atidarymas. Kaspiną kerpia muziejaus prez. Stanley Balzekas, Jr. ir Amerikos Lietuvių tarybos pirm. Saulius Kuprys. Dešinėje kaspiną laiko Filatelistų draugijos pirm. Jonas Variakojis.

Zigmo Degučio nuotr.

2003-aisiais spalio 24-26 d. Filatelistų draugija „Lietuva“ lietuvišką visuomenę sukvietė į Balzeko lietuvių kultūros muziejuje vykusią pašto ženklų ir numizmatikos rinkinių LITHPEX XXIX parodą. Šiuo renginiu draugijos nariai paminėjo net keturis svarbius įvykius Lietuvos istorijoje: Mindaugo karūnavimo karaliumi 750-sias metines, Dariaus ir Girėno skrydžio per Atlantą 70-tį; Vydūno mirties 50-tąsias metines bei 140 m. sukaktį nuo lietuvių 1863-jų metų sukilimo prieš carinės Rusijos tironiją. Atžymėdama šių svarbių Lietuvos istorijos įvykių datas filatelistų draugija „Lietuva“ išleido toms progoms skirtus vokus ir atitinkamus JAV pašto antspaudus. Paminint garbingą Mindaugo karūnavimo pirmuoju Lietuvos karaliumi 750-jų metų sukaktį, buvo išleistas A. Šakalio ir V. Paulausko sukurtas vokas, kuris buvo antspauduojamas JAV pašto specialiuoju žymekliu: 1252-2003, 750 YEARS SINCE THE CORONATION OF KING MINDAUGAS. Pagerbiant mūsų drąsiuosius lakūnus S. Darius ir S. Girėną, nuo kurių tragiško skrydžio per Atlantą šiais metais suėjo 70 m., draugijos narių pastangomis buvo išleisti du vokai. Vieną voką sukūrė vilnietis, pašto ženklų kūrėjas, žinomas dailininkas A. Šakalys. Antrąjį savo iniciatyva ir lėšomis draugijos narys Kunčas Žemaitaitis. Jis pats sukūrė ir labai originalų antspaudą, kurį pagamino JAV paštas.

Filatelistų draugijos „Lietuva“ LITHPEX XXIX parodoje buvo demonstruojami pašto ženklų ir vokų rinkiniai, lietuviškų monetų ir popierinių pinigų kolekcijos. Visi joje eksponuojami rinkiniai buvo suskirstyti į keturias grupes: I – Lietuvos pašto ženklai; II – kitų valstybių pašto ženklai; III – tematiniai pašto ženklai (topics) ir IV – numizmatika. Pirmąją grupę sudarė lietuviškieji pašto ženklai, atitinkamai išdėstyti į atskirus rėmus pagal rinkinių tematiką. Čia buvo demonstruojami 9 lietuviškų pašto ženklų rinkiniai, iš kurių 7 varžėsi dėl parodos prizų.

Pirmąją vietą – didįjį prizą (Grand award) laimėjo Keistutis Dievenis (Waltham, MA) su rinkiniu „Perspausdinimai – Nepriklausoma Lietuva 1941 m.“ Tai labai didimi kolekcija atspindinti ne tik Lietuvos pašto atgaivinimą, bet ir nepriklausomos Lietuvos atstatymą sunkiu bei labai trumpu pirmųjų karo dienų metu, 1941-jų birželio mėn. sovietų ir nacių okupacijų akivaizdoje, II pasaulinio karo laikotarpiu. Aukso premiją laimėjo dr. A. Grušnys iš Wichita, KS, su pašto ženklų rinkiniu „Klaipėda“. Vytautas Lukoševičius

laimėjo sidabro premiją su teisejų pagyrimu už puikiai paruoštą rinkinį „Lietuva 1000 metų. Valdovai ir prezidentai“. Jo rinkinys „Lietuva nuo 1990-ųjų: pašto ženklai, bandomieji, projektiniai ženklai ir jų spalvinės atmainos“ taip pat laimėjo sidabro premiją. Sidabro prizą laimėjo ir R. Jankovskis iš Clear Water, FL, už pašto ženklų rinkinį „Trakai – senoji Lietuvos sostinė“. Likusios kolekcijos buvo pažymėtos parodos dalyvio pažymėjimais. Visos kolekcijos buvo labai gražiai apipavidalintos, išsamiai aprašytos ir paaiškintos, jose buvo ne tik vaizdžiai ir gyvai atspindėtos istorinės Lietuvos kelias, bet ir kiti svarbūs mūsų tautos bei valstybės istoriniai momentai, Lietuvos nepriklausomybės prisikėlimas. Žinomas lietuviškų pašto ženklų rinkėjas ir geras lietuviškos filatelijos žinovas P. Barbatavičius šioje parodoje taip pat išstėdė du idomius (ne konkursinius) rinkinius: „Darius ir Girėnas – Transatlantinis skrydis į Lietuvą“ ir „Retesnieji šiuolaikinės Lietuvos pašto ženklai, įskaitant paklaidas“.

Antroje grupėje buvo demonstruojami kitų valstybių pašto ženklų rinkiniai. Čia buvo pristatytos dvi JAV pašto ženklų kolekcijos, kurių sudarytojas dr. A. Grušnys – pelnę dvi bronzos premijas. Trečioje rodinių grupėje buvo demonstruojama idomi medžiaga Vydūnui atminti. Šiais metais suėjo 50 m. nuo Vydūno – iškilus mūsų tautos atstovo, filosofo, rašytojo, švieto – mirties. Vydūno fondas savo rinkinį mūsų visuomenės dėmesiui šioje filatelijos parodoje pateikė pirmą kartą. Galėjome matyti kruopščiai surinktą Vydūno pašto korespondenciją, iš įvairių vietovių siųstus vokus, atvirlaiškus. Kolekcijos sudarytojai pasirūpino retesniųjų laišku ir atvirlaiškiu lietuvišku vertimu. Renkant ir sudarant šią kolekciją, daug pasidarbavo ilgametis Vydūno fondo pirmininkas V. Mikūnas

ir J. Variakojienė. Parodai surinktuosius labai vertingus rodinius apipavidalinti padėjo filatelistų draugijos „Lietuva“ pirmininkas J. Variakojis. Rinkinys buvo įvertintas bronzos premija. Raimondas Korzonas pristatė idomų Jungtinių Tautų organizacijos leistųjų pašto ženklų rinkinį iš serijos „Raudonoji knyga – nykstančios gyvūnijos rūšys“. Rinkinys buvo įvertintas bronzos premija. Teisejai ir rinkinius parodoje įvertinti buvo pakviesti trys teisejai: Paul Larson – pasaulinio masto parodų teisejas, Paul Barbatavičius – žinomas lietuviškų pašto ženklų rinkėjas ir geras žinovas, jiems talkininkavo buvusi muziejininkė V. Rutkauskienė.

Ketvirtoje grupėje buvo rodomi numizmatiniai rinkiniai. Šioje grupėje keturi kolekcionieriai išstėdė monetų, popierinių pinigų, medalių rinkinius. Monetos, popieriniai pinigai, medaliai jau nuo seno domina mūsų kolekcininkus, tačiau „prakalbinti“ šiuos mūsų kultūros ir istorijos liudininkus nėra lengva. Numizmatikos rinkinių eksponavimas parodoje neturi tokių griežtų taisyklių, specifinių reikalavimų, kurių reikia laikytis parodoje demonstruojant pašto ženklus. Tačiau numizmatikos rodinių eksponavimas reikalauja įdėti daug kruopštaus darbo, įvairių paaiškinimų, papildomos vaizduojamosios medžiagos, kad sunkiai išgytosios numizmatinės retenybės – mažieji mūsų istorijos paminklai: monetos, medaliai, popieriniai pinigai, parodos lankytojas prabiltų ir papasakotų daug idomų praeities momentų. R. Korzonas šiai parodai paruošė net tris kolekcijas: „Žygimanto III monetos LDK ir kaimyninėse srityse“; „Žygimanto Augusto monetos“ ir „Pirmojo pasaulinio karo vokiečių okupaciniai banknotai“. A. Jurkūnas parodoje demonstravo du rinkinius: „Popieriniai pinigai Lietuvoje nuo 1916 m. iki šių dienų“ bei „Apyvartinės ir progines monetos Lietuvoje

nuo 1925 m. iki mūsų dienų“. Chester Schafer išstėdė idomų rinkinį „Lietuviškasis Vytis atminimo medaliuose“. Lietuviškų banknotų ir monetų kolekciją (ne konkurs.) parodoje išstėdė Frank Passic iš Albion, MI. Taigi, rinkdami ir kolekcionuodami, tyrinėdami ir dalyvaudami numizmatinių rinkinių parodose, užjūrio lietuviai kolekcionieriai tęsia garbingas mūsų senųjų kolekcionierių tradicijas.

Surinktąsias kolekcijas vertinti sutiko ilgametė Lietuvos Nacionalinio muziejaus numizmatikos skyriaus vedėja, knygos „Lietuvos pinigai 1915-1941 m.“ (V., 1995) autorė ir sudarytoja Rūta Kuncienė, o taip pat buvusi M. K. Čiurlionio muziejaus Numizmatikos skyriaus fondų saugotoja, vėliau šio sk. vedėja V. Rutkauskienė. Į teisejų komandą įsijungė ir Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus Numizmatikos sk. kuratorius Frank Passic, kuris yra puikus lietuviškos numizmatikos specialistas, žinomas Amerikoje bei Lietuvoje. Šioje rinkinių grupėje Didįjį prizą (Grand Award) ir Aukso premiją laimėjo R. Kor-

zonas atitinkamai už rinkinius „Žygimanto III monetos LDK ir kaimyninėse srityse“ bei „Žygimanto Augusto monetos“. Jis taip pat laimėjo bronzą už rinkinį „Pirmojo pasaulinio karo vokiečių okupaciniai banknotai“. Chester Schafer už rinkinį „Lietuviškasis Vytis atminimo medaliuose“ laimėjo Vermel premiją (paauskuotą sidabrą). Kitos kolekcijos buvo įvertintos bronzos ir parodos dalyvio pažymėjimais. Paroda sukle sūsidomėjimą lietuviškoje visuomenėje, o parodos rengėjai ir organizatoriai, siekdami įamžinti renginį, išleido parodos katalogą. Šią parodą savo aukomis parėmė atskiros įstaigos, organizacijos, verslininkai, verslo žmonės, įvairių sričių specialistai ir pavieniai žmonės. Lietuviškoji spauda, radijas, televizija skyrė daug dėmesio parodos nušvietimui ir aprašymui. Parodos rengėjai ir organizatoriai visiems parodos dalyviams, teisejams, talkininkams ir darbininkams, šeiminkams ir kitiems pagalbinkams reiškia didelę ir labai nuosirdžią padėką.

V. Rutkauskienė

Vienas LITHPEX XXIX parodos vokų, suprojektuotas Rimanto Kunčos-Žemaitaičio.

PRIIMAME SIUNTINIUS LĖKTUVU IR LAIVU

Dienraščio „DRAUGAS“ patalpose
4545 W. 63 Str., Chicago, IL 60629

TEL: 1-800-772-7624

Šiaurinėje dalyje — 699 Livley Blvd. Elk Grove Village, IL 60007
TEL: 1-800-262-3797.

BALTIA EXPRESS

Tai - Jūsų laikraštis

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

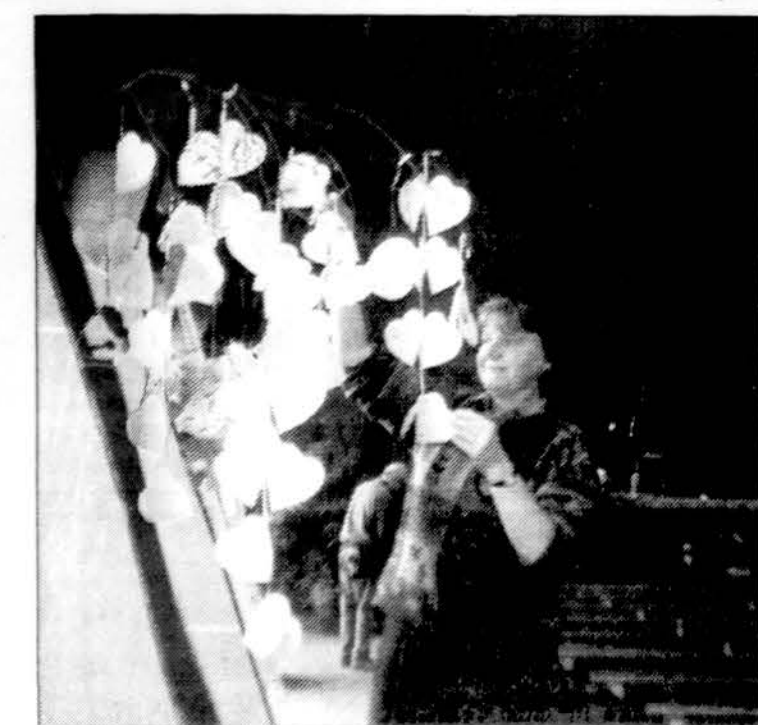
SKELBIMAI

• Lithuanian Mercy Lift dėkoja Eugenijai Bartkus, CT, už \$200 auką, kur paskyrė šelpti tuberkulioze (TB) sergančius ligonius Lietuvoje. Dėkojame už auką. Lithuanian Mercy Lift, P.O. Box 88, Palos Heights, IL 60463. Tel. 708-952-0781. Tax ID

#36-3810893. www.Lithuanian-MercyLift.org arba lithuanianmercygift@yahoo.com

• Lithuanian Mercy Lift dėkoja už aukas, kurios yra skirtos šelpti sunkiai sergančius ligonius Lietuvoje. Aukoj: \$500 — Ernest C. Raskauskas, Sr., MD; \$250 — Gražutė Sirutis Foundation, CA; \$100 — Dark ir Barbara Van Rheenen, IA ir Lithuanian Citizen's Society of Western Pennsylvania. \$50 — Vidmantas ir Maria Raisys, WA; Laima ir Algirdas Stepaits, IL ir George E. Gudauskas, Jr., Washington, DC. Nuosirdžiai dėkojame aukotojams. Lithuanian Mercy Lift, P.O. Box 88, Palos Heights, IL 60463. Tel. 708-952-0781. Tax ID #36-3810893. www.Lithuanian-MercyLift.org arba lithuanianmercygift@yahoo.com

• Amerikos Lietuvių radijas, vad. Anatolijus Šlutas kiekvieną sekmadienį 7 val. r. per WCEV 14.50 AM. Tel. 773-847-4903, adresas: 4459 S. Francisco, Chicago, IL 60632. (Sk.)

Ses. Laimutė puošia Pal. Jurgio Matulaičio misiją. Ant kiekvienos širdelės yra užrašyta vaikų maldelė. Ses. Laimutė kviečia visus aplankyti misiją ir perskaityti ką vaikai parašė. Taip pat primena neužmiršti užsiregistruoti biblijiniai stovyklai. Registracija baigiasi gruodžio 14 d. Informacija ir registracija vyksta per ses. Laimutę, tel. 630-243-1079, arba e-paštu: s.laimute@uno.com.

LITHPEX XXIX bendras parodos vaizdas. Prie Vydūno fondo ekspozicijos stovi buvęs ilgametis fondo pirm. Vytautas Mikūnas, dabartinis pirm. Šarūnas Rimas ir vicepirm. Juratė Variakojienė. Zigmo Degučio nuotr.